

NOORTE ELU

B 3229.

NR. 1

1927

„Kristuse ja koguduse eest”

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
Kirjatoimetaja: J. Peipmann—Tallinna, A!lika tn. 5—6
Laekahoidja: J. Reinaldt — Tallinna, Loode tn. 12—1
„Noorte Elu” — toimet. aadr.: Tallinna, Iisraeli tn. 12—6
„ ” — talituse ” ” Luise tn. 11
„ ” — kirjad ” ” Postkast nr. 284.

„NOORTE ELU” maksab aastas:

lihtpaberil postiga	130 mk.	postita	120 mk.
heal ” ”	200 ”	”	190 ”
Välismaale lihtpaberil	180 ”	heal paberil	250 ”

Armud antud!

Kuninganna Viktoriast jutustatakse, et teda warsti troonile astumise järele paluti oma nime alla kirjutada ühele surmaotsusele. Wastikmeelsuse tundmus täitis teda sarnase ülesande juures.

„Kas teil ei ole midagi öelda selle mehe kaitseks?” ütles ta Wellingtoni hertsogile, kes esitas paberi allakirjutamiseks.

„Ei midagi, teie majesteet. Ta on ära karanud sõjawäest kolm korda.”

„Mõelge hoolega,” palus kuninganna.

Kui hertsog nägi, et see ülesanne kuningannale tundus raskena ja walusana, ütles ta: „Mees on küll paha sõdur, kuid seltsimehed peawad teda heaks inimeseks ja ta võib olla aus mees, ehk küll ongi halb sõduriks.”

„Täna, tuhatkordne tänu!” hüüdis kuninganna. Selle järele kirjutas ta suurte tähtedega selle õnnetu paberile alla:

Armud antud. Viktoria.

Andeksandmine ja armuandmine on kuninglik eesõigus. Walitseja võib armu anda oma alamale ja sellega pikendada ta maa-pealset elu, kuid ainult kuningate Kuningas võib andeks anda patte ja kinkida igawest elu.

Pattude andestamine ongi kõikide ini-

meste sügaw tarwidus. Inimeselt võib paljudugi puududa ja siiski võib ta teises suhtes olla õnnelik, kuid ei keegi, kellel puudub pattude andeksand, või olla täiesti õnnelik. „Wäga õnnis on see inimene, kellele Jehoowa ülekohut ei arwa süüks.” Lau 32: 1, 2.

Sõber! Kas oled osaline sellest õndsusest? Kuna sa oled pattu teinud ja Jumala käsust üle astunud, seepärast niikaua kui pole tunnistanud üles oma patte ja neid andeks saanud, ripub Jumala käsu mõök sinu üle walmis täide saatma sinu hinge surmaotsust.

Sa siiski ei pruugi surra ja hukka minna. Wõid saada armu. Kuule, mis Issand ütleb: „Nii tõesti kui ma elan, ütleb Issand, pole mul head meelt öela surmast, waid et öel pööraks oma teede pealt ja wõiks elada!” Heseek. 18: 23. Pööra ümber seepärast, ja sa pead elama! Täna weel püsib ta töötu kindlalt: „Öel jätku oma wiisid maha ja nurjatu oma mõtted, ja pöörgu Jehoowa poole, siis halastab ta tema peale, ja meie Jumala poole, sest ta annab wäga palju andeks.” Jes. 55: 7. Pööra, et sa wõiksid armu saada! Wõta wastu nüüd waba ära teenimata armu Jeesuses Kristuses.

Rohkeid õnnistusi uueks aastaks!

Noorte Elu nr. 2. ilmub äratussisulisena. Tellige suuremal arwul ja püüdke, kus võimalik, eraldi linnades, korraldada müüki majades. Tallinna noored on seda varem mitu korda teinud ennast-salgavalt ja sellega ewangeeliumisõnumit viinud paljudele eemalolijaile. Kui keegi soovib suuremal arwul tellida, siis palume sellest varakult ette teatada, et teaks rohkem trükkida lasta.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE CE LIIDU AJAKIRI

Nr. 1

Seitsmes aastakäik

B 3229.

Kõik uueks!

Jtm. 21:5.

Oli üks laew. Muist laewadest eraldus ta eriti oma korratuse ja mustuse poolest. Laewa lagi oli aina koristamata ja rooja täis. Purjed olid porised ja räbalad. Pahem kõigist oli aga veel see, et selle laewa mehed aina riidlesid ja wandusid — üldse toored olid.

Kuid kord sündis imelik muudatus.

Enne nii räpase wälimufega laew oli nüüd koristatud ja puhtaks pestud. Meeskond oli korralik ja sõbratku wälimufega. Kui laew sarnasena sadamasse jõudis, küsisid inimesed: „Kuidas niifugune muudatus on juhtunud?“ Ja need mehed wastasid: „Meil on uus kapten.“

*

See on midagi imelikku feista wana aasta läwel ja astuda uude. Nii müstiliselt kajawad kesköö wätkuses siis kellatikkumised. Salaootused ja kartused asuwad hinges. Kes ennustaks meile, mis toob enesega uus aasta? Kes ütles seda?

Suugaw waikus, milles kostawad ainult jurema wana aasta wiimased hingetõmbed. Wiimane hädakisa — kell lööb kaks-teist . . . Ja ta on läinud igawikku. Ei kunagi enam tule tagasi.

Kiirelt möödus ta — nagu unenägu. Sama kiirelt möödub ka armuaeg. Aimagata ruttu lähed kõik lõpu poole. Wiimased sündmused, wiimased pingutused, wiimased hüüded — ja siis . . .

Tuleb Jssand ja — pannakse kinni uks — armu uks. Millal? Kes teab? Igatahes ootamata — nagu waras õõsel.

Eiis ärkab patuunes magaw inimkond — kuid on hilja! Eiis ärkawad ka leiged usklikud, nähed end maha jäänud olewat — kuid on hilja!

Ülal Talle pulmad — all maa peal hädad ja wiletsused.

„Waata, ma teen kõik uueks!“ ütles aujärjel is-tuja.

Inimkond seisab uue aasta läwel. Mõtlewad, kes üldse mõelda wõiwad. Dotawad midagi. Wa-jawad midagi. Nõuawad midagi.

Mida nad ootawad? Keda näewad nad tulema? Rahu! . . . Unenägu waid. Enesepettus.

Ja fiiski — hing on nii wästinud. Ta, inimkond, on wästinud ja ootab rahu.

Kuid seda wõib tuua ainult see, kelle nad risti löid, kelle pähe wajutanud okaskrooni ja endi keskelt wälja lükanud; see, kes tuli neile rahu- ja rõõmu-sõnumeid tooma.

Wõta Jeesus wastu!

Sügewat uuendust waja-b inimkond. Maailm sarnasena on kadumisele — hukatusese määratud. „Maailm lähed hukka ja tema himu; aga kes Jumala tahtmise järele teeb, see jääb igawesti.“ 1. Joh. 2:17. Meie rahwas on surmale määratud. Iga aastaga häwineb ta enam. Üks sõõb puutüwes, kuni see kokku wariseb. Uuen-

duft, uuendust waja-b meie rahwas! Ja see uuendus algab üksikuist. „Waata, ma teen kõik uueks!“

Lase end uuendada weel täna, enne kui uues aastaks edasi astud. Pöödra ümber.

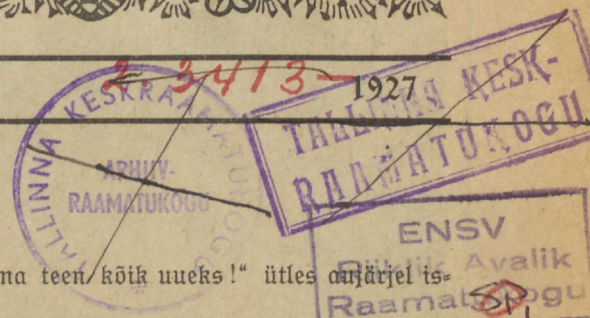
Ta on selle räpase laewa sarnane. Ei milleski parem.

Waatle ainult seda kole-dat, kiimalist elu, toorust ja roojust, milles inimesed elawad. Kuula ainult nende kõnesid! Milline jalkus!

Üks kapten juhü teda — alla sügawusse — igawese hukatusese poole. Saatan seisab komandosil-lal ja jagab käske.

Saaks Jeesus kapteniks!

Ja meie näeksime maailma uena; näeksime uut inimkonda. Do, mis auline! Eiis wast näeksime

Bäikeje loojang mägedes.

õiget kultuuri, õiget tsivilisatsiooni. Uus inimkond — kõigi aegade unenägu — unistus . . . Kord näeme seda tõesti meel.

„Waata, ma teen kõik uueks!“ ütles aujärjel istuja.

Wõitlede pattudega — oled nii paha. Kas ka uuel aastal samad heitlused, needsamad ahelad ja feesama patuorjus? Kas pean olema igawesti patu alla müüdnud?

„Oled ja ka ewangeeliumi kuulnud?“ küsis kord misjonär hiinlaselt. „Ei,“ oli vastus, „aga ma olen teda näinud. Ma tunnen üht meest, kes oli hirmuks kogu ümbruskonnale. Ta oli tige kui murdja elajas — sealsuures meel oopiumisuitsetaja. Kui ta aga Jeesuse usu vastu wõttis — sai ta hoopis teiseks. Müüd on ta kaine, itaigi pole ta enam kuri — ka oopiumisuitsetamise on ta maha jätnud. Sellest näen ma, et ewangeelium ja Jeesuse teenimine hea on.“

Vanal aastal.

Martin Lutheri elust on teada, et ta poisikesena käis oma koolisõpradega majast majja lauldes imeilusaid laule Jumala auks. Siis oli see komme üldine peaaegu kõikjal Saksas, nüüd aga tuleb seda harva ette. Tahaksin teile jutustada, mida kord elas läbi üks sarnane laulukoor.

See oli 31. detsembril 1830. a.

Sügav oli lumi ja tihedad langevad lumerät-sakad keerlesid tuulehoogudel. Kellel tarvidust polnud välja minna, oli rõõmus olla kodus mugavas soojas toas. Vana kloostriregent Gerhard, kes laulukoori juhatas L. linnas, oleks heameelega jäänud oma kloostrikambrisse, kui

Jeesus sai selle hiinlasegi elus kapteniks. Ja elu muutus uueks. Ahelad langegid. „Keda nüüd Poeg wabaks teeb, see on dieti waba!“ on wäärt ewangeelium, mida igaliks võib läbi elada, kes tuleb Jeesuse juurde. Ja tõeks saab sõna: „See pärast, kui keegi Kristuses on, siis on ta uus loom: wanad asjad on mööda läinud — waata, kõik on uueks saanud!“ 2. Kor. 5: 17.

„Tõesti, tõesti, mina ütlen sulle, kui keegi ei sünni ülalt, ei wõi ta jumalariiki näha,“ oli vastus Nikodeemusele, kes pimedal öötunnil tuli Jeesuse juurde mõnejuguste piinawate küsimustega.

„Teie peate ülalt sündima!“ kõlab ka sullegi, kui pole seda meel läbi elanud. Uueks pead sa saama. „Mis lihaft on sündinud, see on liha, ja mis Waimust sündinud, see on waim.“ Liha ja weri ei wõi jumalariiki pärida.

Südamest tahaksin sind paluda; ära astu päästmatuna uues aastas edasi, waid lasse end Jeesusest ära päästa ja uuendada!

Ja ma nägin uut taewast ja uut maad, sest eelmine taewas ja eelmine maa olid mööda läinud ja merd ei olnud enam . . .

Meie elus on kõik möödnud. Kas ka igawikus? Kaduwus on igawiku sülelaps. Igawik naerab kaduwuse üle, naerab ta nutu üle. Kaduwuse pifaraits aga peegeldub uue elu koit.

Ka taewas ja maa peawad üht uut sündi läbi elama, sest et nad patust ja wennawereft on roojastatud. Seda nägi ette juba apostel waimus. Uus taewas ja uus maa. „Waata, ma teen kõik uueks!“

Kord koidab uus päew — uute aegade hommik algab. Jälle hõiskawad siis koidutähed ja kajab lõpmata halleluuja lunastatute kooris.

P. Sink.

ta mitte kohustatud poleks olnud oma õpilaste väikese kooriga ette wõtma teekonda naaberküladesse.

Ta läks kooli, kus ta koor juba koos oli hommikupalveks, ja luges neile Taaweti 91. laulu. Jõudes salmini: „Sest tema tahab oma ingleid sinu pärast käskida, et nemad sind peavad hoidma kõigi su teede peal. Kästel peavad nemad sind kandma, et sa oma jalga vastu kivi ei tõuka,“ tundus talle, et see töotus oli antud just temale ja tema õpilastele. Ja ta palub: „Jah, Issand, läkita oma ingleid, et nad meid ümbritseksid ja varjaksid oma tiibadega“ — sest ees seisis neil

väga raske ja kardetav teekond üle mägede järskede kaljuservi mööda.

Alguses läksid nad mööda tänavaid, peatusid natukeseks ajaks igal tänaval ja laulsid ikka sama salmi ilusast hommikulaulust:

„Mu süda ärka üles!“

Nad laulsid innuga, kuigi tuul neil kõrvus ulus ja jalad hirmsasti külmetasid. Mõned mäsisid kinni omal kõrvad paksude rätikutega, teised vajutasid sügavamale pähe oma uhked peakatted — nende seisuse tundemärk — nahkmütsidena. Üks neist kogu aeg peksis üht jalga vastu teist, teine, seistes ühe paiga peal, tampis jalul, et soojendada. Noorim neist oli elavaim kõigist ja laulis nii valjult ja innuga, nagu ei oleks ta tunnudki kõledat tuult, kuna ta naabri näol täielik ahastus peegeldus. Vana regent püüdis ise end asjatult varjata vihmavarjuga lumetuisu eest.

Viimasel tänaval võisid nad veel laulda, kuid jõudes lagedale väljale, püüdsid, kuipalju seda lubas lumi, sooja saada kiire käiguga. Vaimustus kasvas ja peagi hakkas neile meeldima talvega maadlemine. Mõne aja pärast jõudsid nad mäestiku teeni, kus neil tuli küll üle ronida, küll alla minna. Teed polnud sugugi näha. Nad pidid seda ise endale tegema.

Tunni kestva käimise järele jõudsid nad metsamaja juurde. Seal elas aus, jumalakartlik metsavaht, kes iialgi ei unustanud, et temalgi on Kaitsja, kes kunagi ei uinu. Lauljad läksid sisse ja peagi valgus mööda nende külmanud liikmeid mugav soojus, õhkuv rõõmsalt küdevast ahjust. Oo, kuidas see oli neile tänuväärt!

Kuid sisemine hääl oma kohustuse pärast sosistas neile: „Edasi Jumala nimel!“ Armsalt kõlas neile järele metsavahi südamlük soov: „Varjaku teid, Issand!“ Ees seisis neil teekond mööda kitsaid mäestiku teid ja peaaegu ristloodis kaljusid. Peagi sattusid nad teest kõrvale, ehkki kõik aeg nägid oma ees oma teekonna eesmärki — ülal mäel asuvat küla. Mehiselt ronisid nad — vanake käis ees, kuna poisid jälgisid talle kaks haaval.

Viimaks jõudsid nad mäeharjale. Regent, pöördudes oma õpilaste poole, lausus: „Tänu Jumalale! teie pidasite endid väga mehiselt üles, kuid“ . . . ja hirmunult vaatas ta nende peale, „teid oli kuus, nüüd aga ainult neli, kus on veel kaks?“ Keegi ei teadnud. Igal ühel oli olnud rasketes ülekäikudes oma raskusiga tegemist, seepärast ei pannud tähele ka keegi nende kadumist. Vana õpetaja silmad tumenesid, teda valdas seletamatu ahastus. „Lapsed,“ ütles ta, ma lähen neid otsima, teie aga minge kuhugi talumajja ja soojendage endid. Tulen pea tagasi; annaks Jumal, et ei juhtuks midagi õnnetust!“ Kuid poisid tahtsid oma õpetajaga kaasa minna kadunud sõpru otsima. „So, nüüd edasi, lapsed, Jumala nimel!“

Kõik läksid tagasi mööda tuldud teed, hüü-

des kadunud nimepidi, kuid — asjata. Ainult vastukaja kuulsid nad oma hüüde peale. Nad jõudsid juba peaaegu metsavahi majakeseni, kui korraga juhataja õudse leiduse tegi. Päris tee lähedal mustas avaus, mille põhja polnud näha. Mis hirmsaim oli — avause kaldal oli märgata kahed jalajäljed, milliseid kaugemal enam polnud näha. Kahtlemata kukkusid poisid siia auku. Vanake hüüdis mõlemaid nimepidi valju häälega, täis ahastust — kõik asjata. Pimedast sügavusest kostis vaid tume vastukõla. Nüüd vast oli ta veendunud, et hirmus õnnetus on juhtunud.

See pime avaus viis mahajäetud raudtee kaevanduse koledasse sügavusse. Varem oli palju sarnaseid avatud, viletsalt äratehtud kaevanduse avausi tee kõrval. Nüüdsel ajal on nad kõik kinni kaetud. Vana kloostrijuhataja aru saades juhtunud õnnetuse koledust, ei võinud midagi muud ette võtta, kui südame sügavamast põhjast hüüda Jumala poole kadunute päästmise pärast.

Palve ajal täitus ta süda lootusega; sisemine hääl ütles: „Ma olen oma ingleid käskinud sind oma kätel kanda.“ Metsavaht, keda selle vahepeal kutsusid poisid, raputas pead, kaheldes, kuna talle näis täiesti võimatuna, et sellest august keegi inimene elavalt võiks välja tulla.

Sellegipärast jooksis ta ruttu naabruses oleva kaevanduse juurde ja tõi sealt kaevandustööliisi. Kuid needki peatusid kaheldes, sest teadsid nad ju, et see kaevandus oli jäetud selle tagajärjel, et ähvardas sisse langeda ja et vee sissetungi takistada polnud võimalik.

„Ja kuigi,“ lisas üks neist, „nad elavalt põhja oleksid jõudnud, siis arvatavasti kukkusid vette.“ Kloostriivanem palus, et ometi ükski neist usaldaks laskuda. Korraga astus ette üks vana tööline ja ütles: „Laske mind alla ja ma tahan proovida Jumala abiga. See, kes varjanud on mind siinamaale mu töö juures pimedas sügavuses, on ka täna minuga. Aga nüüd tööle!“ Kõik oli ruttu korraldatud kaevandusse laskumiseks, ja peagi vana tööline, kaevanduse latern rinnal, rippus õudse sügavuse kohal. Veel kord kummardas ta pea vaikseks palveks ja siis kostis talle järele: „Õnn kaasa, vapper mees!“

Võll pandi liikuma ja peagi kadus ta ülal-seisjate silmist. Vana kloostriregent laulis lainetava, murelise häälega: „Sügavusest hüüdsin ma Su poole!“ ja kõik ühtusid lauluga nagu üks mees. Järsku ilmus päike läbi pilverüü halli. Kuldsed kiired mänglesid tuhandeis üleminekuis virvendusis sätendavalt valgel lumel. See oli lohutussõnum taevast, ning vaata, mõne silmapilgu pärast anti alt signaal: „Seis!“ Ning varsti: „Üles tõsta!“ Nad seisis üle avause kummardedes ja vahtisid sinna põneva ootusega. Mis tõi mäetööline? Elu või surma? Näe, juba on ta ülal ja mõlemad poisid temaga — vigastamatult!

Vaimustatud rõõmuhüüatustel polnud lõppu.

ja läks isegi palju aega enne, kui viimaks vana vapper tööline võis midagi öelda.

„See oli väga kardetav teekond,“ algas ta oma juttu, „jämedad palgid, mis peavad seinu hoidma, paljudes kohtades nihkusid kohtadelt. Mil viisil poisid jäid ellu — on päris arusaamatu. Alla jõudes kuulsin ma mingisuguseid arusaamatuid hääli alt, viimaks võisin ma nende hääli lahutada ja ei kahelnud enam, et nad on elus. Isand regent, teie näitasite õiget teed oma õpilasile — ma kuulsin, kuidas nad palusid Jumalat omale abi saata ja koju aidata vanemate juurde. Siis hüüdsin ma neid ja rõõmsalt vastasid nad mulle. Kui mitte Jumal poleks läkitanud oma ingleid ja käskinud neid poisse oma tiivul kanda, siis tingimata oleksid nad purustanud vastu siin-seal ripendavaid palke. Arvatavasti sündis täna sissekukkumine kaevanduses, sest põhi oli kaetud paksult koheda värskel mullaga, millele langesid noormehed ja ellu jäid. Suure hulga mulla sissevärsemise tõttu oli vesi tõrjutud kõrvalkäikudesse, mis muidu neid oleks uputanud.“

Kõik ligiolevad kuulasid vana kaevandustöölise jutustust kasvava imestusega. Poisid jutustasid, et avause üle oli heidetud mitte suur kuusk, lumega kaetud, nii et teda näha polnud. Puu, langedes esimese poisi ees, ei lasknud teda vastu palke lüüa, nii et pääses vaid väikese käenikastusega. Teine poiss aga langedes oma seltsilise peale sai ka sellega hoitud suurema põrutuse eest.

Vana regendi rõõmu selle imeliku päästmise puhul on raske kirjeldada. Ta laulis pühalikku laulu, täis kiitust ja tänu Jumalale. „Aamen“,

ütlesid lõpetusel kõik juuresolijad suure aukartusega. Lauljad sammusid kodu poole ja jõudsid oma linnakesse, kui juba särasid taeva all tähed ja kõlasid öhtukellade helid. Seekord ei toonud nad kaasa kõlisevat raha, kuid nende nooris südameis helises jöena läbi kogu nende elu sel hommikul loetud psalmi sõnad: „Ma tahan oma ingleid käskida, et nemad sind peavad hoidma kõigi su teede peal!“

Poiste päästja kaevandustööline läks samuti koju vaikselt, kandes südames kallist saaki.

Vana õpetaja, regent, ei võtnud enam ette teekondi oma kooriga talvisel ajal. Kui ta aga mõni aasta hiljem igavesse rahhu läks, seisis ta väike koor ta hauakaldal ja laulis talle öndsast lahkumisest ja rõõmsast ülestõusmisest.

Südamete lein.

Õnnelik oli Neeme Matti kodu. Ega see polnud ime, sest seal elati armastuse päemapaistes.

Ena tundis suurt rõõmu oma laste ja hea abi-kaasa seltsis. Ei milleski olnud mingit puudust. Lapsed olid puhtalt riidetatud. Kodu oli kõigiti korras ja mugav.

*

Astad on meerenud mööda.

Neeme perekond on asunud linna elama. Elavad nüüd omas majas.

Nüüd ei ole enam alles üksmeelt ja rahu. Õnn on nagu pühitud.

„Neeme on hakanud jooma,“ ütlevad naabrid.

Küll maene abikaasa ja lapsed seda said tunda. Lapsed ei usalda kodu olla, kui isa joobnud olekus käratseb. Nad poevad maja keldrisse ja piiluvad sealt.

Ja ema?

Ta on fagedasti saanud kogeda raskeid rufika-hoobe. Oli ju elugi hädaohus, kui mees laskeriistaga ähvardas.

Ürnikuina oli nende majas wilets perekond Mäepea Maija, kes müüis piiritust ja pidas Hilma meest ähelas. Tema see oligi, kes kihutas Mattit

oma naist peksma. Seltsis nad piiritust müüsid ja wabalt lahti päästsid alatud ahwatelud.

Ja seda kõike sai Hilma näha. Küll sai ta tunda, mis tähendab olla joomari naine. Alalises ahastuses ja põrgus. O, neid piinavaid südamewalu- lusi! Pisarate allikadki olid ajajooksul kuivanud. Nutmisest jäid ta silmad tuhniks — ta waene oli peaaegu pime. Kurvastus wajutas oma pitseri enne nii kaunile ja rõõmsale naisele. Wari oli taft jäänud waid järele. Märiv ahastus ja kannatused töid talle tiisikuse ning raske südamehaiguse. Kokkuwari- fisenud ihu rauges päew-päewalt.

*

Murede mõõt on täitumas.

Neeme Matti mõistetakse wangi winaamülmise pärast.

Tuli wangi minna.

Mees palub andeks oma eksimist naiselt, kes on olnud ju pikemat aega woodis. Pisarad filmis kinnitab Hilma andeksandmist. Ta jaksab weel armastada. Liigutaw on lahkumishetk.

*

Hilma lohutajaks ja walu waigistajaks oli ta wanem tütar Aino. Aino oli noorena tulnud pöörmisele. Keegi agar noor naine kufus teda kaasa piiblitundi. Seal Jeesus leidis Aino.

Do, kui õnnelikuks muutus ta! Rõõmuft järemaail filmil jutustas ta omaft Päästjast. Waimulikel koosolekuil tunnistas ta Jeesust kõnedega, lauludega wõi palweis.

Ta ei olnud ainult koosolekute kristlane, waid tunnistas oma Isfandat koduski. Sageli istus ta wälmata oma haige ema juures. Piibel oli siis kurbuse peletajaks. Sealt ta luges ette. Wahetewahel jälle laulis ta soojalt, kuna piisard filmi tumestastid. Sarnased filmapildud tundusid taewa eesüuedes wübimifena raskusi kogenud kõrwerändajale.

Haige jõud kadus. Wiimaseid filmapilke elas ta weel üle. Kurbus ja haigus tegid lõpu.

Jeesus oli ligi.

Ainogi tundis seda. Ta nägi, kuidas ta armsa ema huuled weel tafa liikusid sofstistades palwesõnu. Silmis säras taewalik läige.

Nõrk õhkamine — ja kõik oli möödas . . .

*

Wanglas olew Matti sai teate naise surmast.

„Do, mu armas Hilma! Ei saa enam näha find. Do, mind õnnetut! Miks pidin sinu südame purustama!“ Nii kaebas kohmakas mees, kuna piisard põski mööda alla weerewad.

Ta otjustab muuta elu. „Tahab kõik lepitada — õigeaks ifaks oma lastele ja neetud wiinast loobuda.“

*

Wangla raudsed ukfjed on awanenud häid töotusti tegewale inimesele. Ta ruttab kodupaika. Nüüd tahab ta allawajunud elust üles tõusta. Kadunud naise mälestus sunnib selleks. Tõsifeid mõtteid litgub ta sifeilmis. On weel muudki, mis paneb mõtlema.

Sitfele puhkenud tütar Aino on ema rawitsedes saanud ka kopfuhaguse ja weel raskemal kujul.

„Kas niisuguseks on minu armas tütreke Aino jäänud! Kus on endine nooruswärskus ja filmadeloit?“ küsib kannataja isa mõttes.

Walu jalwab rinda. „Jah, kui oleksin olnud õige abikaasa, oleks mu armas Hilma elanud. Ei oleks tulnud laastaw taud . . . Ja mu Aino“ . . .

Do, kuidas see ei torka! Ta pidi minema ükfin-
dusse — nutma.

*

Matti meeleparandus ei keftnud kaua. Endine kiufaja Mäepea Maija on saanud teda jälle oma paeltesse. Kui naine langeb, tuleb taft wana saata-
tana parim abiline. Nii nüüdki. Ulgas endifest koledam elu.

Aino palub isa patuteelt ümber pöörda. Do, kuidas ta sarnaseil hetkil ka ei kannatanud. Jõud hakkas lõppema. Taud oli oma küüned tugewasti õhwrise wajutanud. Ta wiiake haigemajja — surema.

Ufklikud käiwad teda waatamas rõõmustades oma haiget sõpra lauludega. Seal tundis igaiiks saawat midagi ülendawat. Igawiku teekäija oli jõudnud waest ifagi jätta Hea Karjase hoolde, kes kadunuid otjib, kuni leiab.

Käis ka ifagi haigemajas. Seal oma surijat tü-
tart waadeldes walgusid piisard filmist. Kuid siiski — sealt ära minnes pidi ta minema jälle jooma.

Aino ei saanud enam rääkida. Ta näitas waid taewa poole teda waatama tulijale Isfanda omile. Lõpp tuli waikselt ja rahulikult. Ta uinus õnnelikuna Jeesuse omana.

Matusse järele, tõsife mälestuspäewa lõpetusel istus Matti Neeme hommikuni wiinaklaaside ääres.

*

Eespool on lihtsalt jutustatud kahest kannatamast sündamest. Kerkib küsimus: kes neid tappis? Eks olnud need wiinamüüjad ja selle joojad.

Do, meie rahwas, kas pead ja hukkuma wiinajõkke?

Kas mõtled sellegi aasta mööda saata joomises ja prassimises. Kas ei ole ju küll wiinastatud kodusid, kannatajaid naitfi ja nutjaid lapsi?

Weel Isfand kutsub! Nüüdki tahab õnnistegija welda: „Teile on sündinud õnnistegija!“ On wõimalik saada meripunased patud andeks ja jõudu uueks eluks. Alanda Isfanda jalgele ning wõta wastu kingitusena elu ja õnnistus.

Siis on taewas ingleil rõõm ja sinu sündames algab uus elu.

Wäinö Tuominen — eestistanud P. S.

Jkka sügawamale!

S. Dammeti järele Joh. Sarow.

Gejeef. 47: 3—5.

Püha Waim ei tarwita oma tegewuses italgi wägivalda, waid imelikku õrnust. Ja ifegi seal, kus Ta tegewus ilmub äkilifena ja wägivaldsena, on meil tegemist pikalife waitse eeltõõga. Seda näeme näit. Püha Waimu wäljawalamise juures apostlite peale nelipühil ja samuti nende 3000 hinge juures, kes usule tulid. Need asjad poleks mõeldawad Jeesuse kolmeaastase tegewuseta. Sarnaseid elamuft elawad ka usklikud meie päewil. On neil kord alus pandud, siis areneb nende sifeelu samm kaupa edasi kaswades. Esmalt wiib Isfand meid l u u p e k s e n i

jõkke. Meie jalad õpiwad, nagu neil preestrel Jordani kaldal, esimeft usufamme tegema (Joosua 3: 13—17). Me oleme julged, et meile meie patud andeks on antud ja meie hingest woolab läbi magus rahu. Selle esimese usufammu eest, millele Püha Waimu pitserikinnitus järgnes, oleme lõpmata tänuulikud, et nüüd tunnistas Ta Waim meie waitmuga, et oleme jumalalapsed.

Ometi peab pattude andeksandmisele järgnema wabastus pattudest, seepärast peame astuma sügawamale jõkke, p ö l w i n i. Meie juures peab tõeks

saama, mis Heseek. 36 : 25 seisab: „Ma tahan teie peale riputada puhast wett, et te puhtaks saate; kõigist teie roojusist ja kõigist teie ebajumalaist tahan ma teid puhastada.“ Selleks on põlmede töö tarwilik. Ainult puhastatud hinged võivad teenida preestritena ja tungida oma palweiga Jumala juurde ärakadunud maailma eest. Sarnane salajane preestriteenistus käib suuremalt jaolt ärkamiste eele, ja kord saab awalikuks, kes on päriselt löönud esimese lahingu jumalariigis. Arwatavasti ei ole need ewangelistid ega suured kõnemehed, waid palujad, kes on end sisse wiia lasknud Jumala armastuse ja halastuse jõkke.

Et aga ka preestriteenistuse pühapaika võivad tungida enese „mina“ ja omakasupüüid, seepärast peame veel rohkem tundma õppima jõe wõimu, kes lõpetab iga wastupanu meie poolt ja lasseb tulla Jumala wäe meie jõu asemele. „Ma tahan nendes elada ja käia“ peab tõeks saama ka meie juures. Seepärast wiib Issand õiglased hinged veel sügawamale elujõkke. West ulatab n i u d e n i. Need hinged õpiwad end täiesti Issanda kätte usaldama ja seepärast ei karda nad mitte, ka kaotaksid maapinna eneste jalge alt. Niisugused Jumalaga wõitlejad wõib Jumal terwelt omandada, nagu kord

Jakobi, pärast seda kui ta oli wõidelnud usus oma Jumalaga koiduni. Niisugused Jumalaga wõitlejad wõib Jumal teha oma kaastööliiks ja üelda neile: „Minge ka teiegi mu wiinamäele.“ (Matt. 20 : 4.) Intimesi, nagu koguduse ingel Jlm. 3 : 8, kel pisut rammu, wõib Issand tarwitada oma teenistuseks. Ta waatab ustawuse peale ja täidab heameelega töötuse: „Kel on, sellele antakse, et tal küll on.“

Wiimaks aga peab ka usk ja sõnaluuilmine proomi peale pandama. Prohwet peab veel tuhat küünart edasi minema. Seal kaob põhi jalgade alt. Aga nüüd sünnib ime: jõgi hakkab kandma seda, kes end täiesti usaldab ta kätte. Nii on lugu rannalseiswa laewaga; niipea kui tuleb weewool, hakkab ta wähehaawal üles kerkima ja wõib juhitud saada laiale merele. Niipea kui on astunud Jumalale täieliku üleandmise jamme, hakatakse läbi elama uusi ilmutusi. Nagu wesi laewakannab, nii kannab Jumala armastuse ja armu jõgi usklikku; hing tunneb midagi Jumala rahwa magusast hingamisest. Sühi jooks ka askeldus on lõppenud; Issand valmistab päewakorra ja tööplaani. Ta wõib meid siis ka õnnistuseks seada teistele ja ei kingi meile ainult wilja, waid palju wilja, jäädawat wilja. (Jlm. 15 : 2, 5, 16). Seepärast sügawamale Jumala halastuse ja armastuse jõkke.

Saage pühaks.

1. Peetr. 1 : 14.

Joh. 8.

Jumala tahtmine tema laste kohta on, „et nemad pühaks saaksid,“ pühaks käesolewas elus. Piiblis on jumalalastele mitmed kaunid nimetused antud, kuid armsam kõigist on, see et nad pühad olid. Apostel wõis julgusega neile kirjutada: „pühad wennad — niisama ka õed“ Heebr. 3 : 1 ja 1. Peetr. 3 : 5. See on uskliku suurim ja ihaldamiswäärilsem aunimi. Esimesena tuleks nüüd küsida: Mis on pühadus ehk pühitus? Pühadus pole mitte mõne usuasjade teadmine, mõne õpetuse pooldamine ega hingeline tundmine, — kurbus, rõõm, tõsidus j. n. e. waid pühadus on alaline muutmatu seisus ehk tee, mida algusest lõpuni usklikul tuleb käia, Jef. 35 : 8.

Järgmine küsimus oleks: Kuidas wõib see meie juures sündida? Kes peab selle juures tegem olema? Ükski asi ei ole Jumalal wõimatu, ütleb ta: saagu — siis wõib, ja peab see saama. Jumala poolt ongi see wõimas ja käskiw sõna: „Saage“. Kuid see sõna „saage“ puudutab ka tegelikult meid. Algatus nagu kõigis usuasjus seisab ka selles Jumala käes. Wäga hästi passiwad ka siia ap. Pauluse sõnad, mida loeme Rooma 10 : 14—15. Usjata oleks otstida pühitsetud usklikke sealt, kus puudub õige pühitusõpetus ja waimuga pühitsetud ja läkitatud kuulutajad. Intimarkus saadab ainult ühe ehk teise õpetuse pooldajaid; kuid Jumala ees maksab see wäga wähe. Jumal nõuab pühitusust hoolimata, mis usu-nime meie kanname. Kes ja iial oled kutsutud, tea seda, et Jumal on sind kutsunud pühitususeks (1. Peetr. 2 : 9). Kui sa tema juurde tulid, siis

tundsid ja nägid, et sa ei wõinud temale kuigi ligi läheneda oma roojuse pärast. Sa tarwitasid nii kohe puhastust oma roojusest, andeksandmist ja kinnikatmist oma wõlgade ja eksituste pärast. Seda tegi Jumal oma poja surma ja mere läbi, kui sa alanuduses tema poole palusid ja usus Jeesuse nimest kinni hakkasid. Siis mõisteti sinu eluminewik heaks, õigeks ja kohtu alt wabaks. Ehk ei ole sa seda enefe juures veel õieti ja kindlasti tuanud ja läbi elanud? Ma ütlen südamest: „Ära jää enesega rahule, enne kui see nii sünnib.“ Nii talitas Jumal meie patuse minewikuga. Muidu ei wõinud meie Jumalat, tema teed, seadmist ja wiise tunda, kui tema ise pidi neid meile õpetama ja juhutama oma sõna ja waimu häälega, saades meie hinges selle tarwis valmistatud ja kõlblikku aset.

Kuidas peame siis nüüd olewikuelus oma Jumalale läheneda, tema palge ees elama ja käima. Kas jälle wana elu kommete ja wiiside, ihaldamiste ja himude juurde tagasi? Ei milgi kombel ütlen ap. Paulusega, Rooma 6 : 1—2. Edasiäämine usuelus on aga ainus tee — pühitus. Sellel teel olgu Jeesus meie A ja D. Nüüd tahab tema oma alla saada meie elu. Kui kõik pole näinud, kuidas see tegelikult sünnib, et mõni suur kala neelab wähehaa ära, siis ometi usute seda. Nii tahab Kristus, see igawene ja ülestõusnud elu, meie sureliku elu endasse neelda (2. Kor. 5 : 4). Lasjed sa igatjedes seda enesega sündida, siis hakkab sinu elus see imelik sõna tõestuma, mis on öeldud 1. Kor. 15 : 54—55. Kardad sa aga

niisugust waimulikku suremist enese „mina“ kahjuks mõnel põhjusel läbi elada — põgened, et laje end ära neelda, siis on sinu pühitustee kohe kinni. Roojumärgid sinu elus hakkavad uuesti ilmuma, ja surm mõidab. Kui palju tarvitab see aega meie juures? Ei või öelda, et kõikide juures pühitus ühes tempos edeneks. Kes tõsiselt nõuab, sellel edeneb kiiremini, teisel, iseäranis aga niisuguste laste juures, kellele Jsa peab pühituselt ainult karistuse teel õpetama — läheb asi pikemalt. Ühte usun, ja tean ma kindlasti, et Jumal oma töoga õigeks ajaks walmis jõuab kui meie tema kätt ei takista.

Kui pühaks võib siis usklik saada? Võplik mõõt on Jumal ise. Jääb meie südamesse pattu, roojus, siis ei või meie tema palet näha. Kuid juba pühitustee alul seab Jumal meile mõõdud ette. Loe: 2. Kor. 6:14—18. Jumal nõuab iga töö ja ülesande juures, mida temale teeme, tarwilist pühituselt meilt. Seda tahab tema ka ise anda. Pühitsege endid, kes teie Jehoowa riistu kannate. Aga ühte pange väga tähele: wale pühitus ei kõlba. Mitte ainult inimeste ees end näidata pühana, ainult koosolekul armas usklik: nägu, waid pühitus olgu terve meie loomu juht ja kõige meie elu ja liigutuste määraja. Pühitustöö olgu rohkem seespool, nagu puu, mis jõudu saab nägematult maapõuest ja wilja ning lehti kannab nähtawalt. Kristus on meie pühituse allikas, temast wõime juua — tema wega end pesta ja tema eeskujulikus pühas elus isegi ujuda. Kas püha inimene võib veel nõtrust tunda? Pean ütleva, et ma kardan üht ilmeksimata — igast nõtrusest täiesti wäljajõudnud pühadust — millest mõned kiitlewad. Enamasti leidub selle warjul inimlik wale. Jumal on igale pühale nagu ap. Paulusele mingisuguse waiat jätnud, mille wastu saatana ingel oma rusikad proowib. Just selleks, et meil poleks ialgi ifeseiswat pühituselt, waid et jääksime aina Kristusest olenewaks. Siis ei ole

nõtrus meie hirmuks ega ka wabanduseks, waid alati saame imet näha, et Kristuse wägi ka meid nõtruses mõidule saab.

Kas pühitsetud inimene elab juba kõik siin läbi, millest piibel räägib? On olemas õpetusi, et kõik on siin käes: Ülestõusmine, uus taewas, uus Jeruusaleem. Kristuse tulemist pole enam — waid ta on juba tulnud. Niisuguste õpetuste eest hoidke (saduserid)! Tõsi on, et pühitsetud inimene nende pärijaks saab; päranduse pandiks saab Jumalalt Püha Waimu, aga ta omab neid nüüd usu läbi. Ainult pärast meie mullase ihu äraseletamist saame meie nähtawalt neid omada. Nüüd näeme kui usu-pegelis, aga siis palgelt palgesse Jumalat (1. Kor. 13:12). Nüüd oleme teotatud — aga siis austatud. 2. Tesj. 1:5—9. Prohmeti kuulutuse waim, kes Jumala töötatud aegade täidminekut öieti ära seletab, elab pühades. Seesama waim ootab veel täna ja hüüab: Tule Jssand!

Nüüd laseme endalt veel küsida: Milleks wajame meie pühituselt?

- 1) Et wõiksime Jumalale läheneda.
- 2) Et Kristus oma waimu läbi wõiks meis elada.
- 3) Et meil oleks segamata ofasaamine Jumalaga.
- 4) Et meie elu ja jumalariigitöö wõiks õiget wilja kanda omaste ja wõõraste keskel.
- 5) Et oleksime ehitud Kristuse tulemise wastu, saaksime oma Jssandat palgest palgesse näha ja osa esimesest ülestõusmisest.

Wiimaks vaatame mõned pühitsemata oleku tundemärgid! Kannatamata meel, leppimatus, maailma- ja enesearmastus, uhkus, kadetus, nurisemine, kergemeel, nali, naer ja muud. Nende wastu on olemas üks ainus abinõu: „Jumalakartus“. Lõpetagem pühitsemist jumalakartuses. 2. Kor. 7:1. Kadugu meist kõik, mis kaduw. Õpeta meile Jssand ise oma kartust ja pühitse meid läbi ja läbi.

Kas on wastkohti piiblis?

Frithjof Hellmanni järelle P. S.

A. — Mis puutub loomade armuse, milliseid Noa pidi laewa kaasa wõtma, märkame selge wastkoha. 1. Moos. 7:2 räägitakse seitsmest ja seitsmest puhtast loomast, kuid roojaseist rääkides nimetatakse kaks. Waata aga 1. Moos. 6:19; 7:9, 15! Kolm kirjakohta ei räägi midagi seitsmest, waid ainult kahest.

B. — Kolm wiimaks tähendatud kirjakohta jutustawad, et kõigist elajast eraldati paar laewa ja sellega polnud sugugi keelatud, et Noa kõigist puhtast elajast wõtaks seitse paari ja roojaseist wastu pidi ainult kaks paari.

A. — Mis ütled selle kohta, et meid on keelatud warastamast (2. Moos. 20:13), kuid ometi leiame 2. Moos. 3:21—22 käsu wõtta teiste warandust?

B. — Loe öieti esitatud kirjakoht ja märka, et Jisrael leidis armu egiptlaste silmis nii, et neil ei pruukinud minna ühjade kättega ja et neil tuli „paluda

hõbe- ja kuldasju ning riideid.“ Mis ma palwe peale saan ja siis saagina kaasa wiin — mainitud juhtumisel väga wäike tasu Jisraeli raske töö eest Egiptuses, seda küll keegi mõtleja inimene ei wõiks nimetada warguseks või kuriteoks.

A. — Kuidas on võimalik saada aru, et Jssand enne annab täpseid, eriohwreid puudutawaid määrusi, ja siis prohwetite läbi salgab oma antud käske nii hästi põletus- kui tapaohwreid kohta. (Jer. 7:22—23). Ta ütleb, et talle ei meeldi farnased ohwrid. (Jes. 1:11). Sama on määratud pühadega (3. Moos. 23:16), milliseid Jssand ütleb „wihkawat“ (Jes. 1:13—14).

B. — Näilised wastkohad piiblis, mida esitad, kaowad peagi, kui ainult paneme tähele, mis ühenduses prohwet neid on öelnud. Pane tähele, et Jer. 7:22—23 ütleb Jssand, et ta pole nende wanemale annud käsku põletus- ja tapaohwreist, „kui ta wiis

Õrõmelaem püramiidi lähedal.

neid wälja Egiptusest,“ asi, mis on ajalooliselt õige, sest ohwrikombed ehitati neile wast alles Siinail. Selge on samati, et noomitus, mille Isfand oma rahwale andis Jeremia kaudu, ei puutu neid ohwreid, mida nad Isfanda määruse järele olid ohwerdanud, waid ohwriteenistusega ühenduses olewat wälispidisust, wariferlikkust, ja kõige pealt neid koleduisi, mis kuulusid paganlikke kombeisse, „ehk ma küll pole seejuguft käskinud ega mõelnudki,“ ütleb Isfand. Jef. 1 : 11—15 ei Isfand mõista hukka ohwreid, waid patte, ega karista kedagi, kes neid pühi peab, milliseid ta oli seadnud. Prohweti sõnamõök on sihitud jumalakartmatuse wastu ühes pühadega.

A. — Wõid ja mulle seletada, kas karistatakse lapši wanemate pattude eest. Lugeses Heseek. 18 : 20 ja 2. Moos. 20 : 5 märkame wastandit nende kirjakohtade wahel.

B. — Igalüks on wastutaw oma pattude eest ja isade patud nüheldakse, „kui mind wihatakse,“ ütleb Isfand. Karistuse on nad ise teeninud Isfandat wihates, kuna selle wastu, „kes teda armastawad“ saamad õnnistuse, olgu wanemad head ehk pahad. Riidetud olgu Isfand ta headusest ja õigusest!

A. — 2. Moos. 6 : 20 näeme, et Jokebed, Moosese ema, oli Leemi, Jakobi poja tütar. Leemi oli ainagi 50 aasta wanune Egiptuse elama afudes. Kuid nüüd wõtame, et Jokebed sündis Leemile ta wiimasel eluaastal, mis oli 137, siis oli Jisrael asunud Egiptuses 87 aastat, kui Jokebed sündis. Edasi arwutades, et ta 50-aastasena sünnitas Moosese, ning siia lihades Moosese ea Egiptusest äraminekul, see on 80, siis saame $87 + 50 + 80 = 217$ a. kogu Egiptuses afumise ajaks, mitte aga 430 a., niikui just mainitakse 2. Moos. 12 : 40. Kuidas seletatawad need raskused?

B. — Lühidalt peame tagasi minema ajas, et pääseda õige arwu juurde. Kal. 3 : 17 on meil selge tunnistus, et kogu aeg seaduse tegemisest Abrahamiga käsuandmiseni teeb 430 a.

A. — Kuid 1. Moos. 15 : 13 ja Ap. t. 7 : 6 räägitakse ainult 400 aastat!

B. — Wiimaks mainitud töotustes räägitakse Abrahami „seemnest“, milline oli Jisak. Ülejäänud aeg 30 a. tähendab Abrahami wõõrsilolemise aega enne Jisaki sündimist. Patriarh oli 75 a. wana Haaranist wälja minnes 1. Moos. 12 : 4 ja 100 a. Jisaki sündimisel (1. Moos. 21 : 5) ja kõigest otustades oli 25 a. ta wõõrana elatud ajast kulunud Palestiinas ja Egiptuses. Järelejäänud 5 a. käsitawad selgesti aega Abrahami kutsumisest wõi esimesest seaduse töotusest (1. Moos. 12 : 1—3), kui Abraham läks wälja omalt maalt ja sünnipaigast Uurist Kalbeamaalt ja ta minek Haaranist.

A. — Seleta paremini armulised tõendusel!

B. — Abrahami kutsumisest wäljaminekuni Haaranist 5 a., Abrahami wõõrsilolemise aastat enne Jisaki sündimist 25, Jisaki sündimisest Jakobi sündimiseni 60 a. (1. Moos. 25 : 26), Jakobi iga ta Egiptuse tulekul (1. Moos. 47 : 9) 130 a., Egiptuses olemise aeg 210 a. Summa 430. Jisrael pidi aru saama, et mitte Egiptus polnud nende hingamismaa, et nad olid seal ainult wõõrad, niikui nende isadki rändamisastail Raananis. Seda tõde peame mäletama. Mineline hea käekäik, mida Jisraeli lapsed said nautida rikkal Kooseni maal, oli hädaohtlik siduma hinge hea elu külge.

A. — Jakobi ära minnes Egiptusest moodustas 75-hingelise hulga (Ap. t. 7 : 14), kuid 1. Moos. 46 : 26—27 loeme, et neid oli waid 70?

B. — Moosese ega Tehwanuse ütclused ei ole wastukäiwad, kuid sina pole lugenud õieti siisu järele. Tehwanus ütleb, et Jakobi terve pere koostus 75 hingest. Ta sai mainitud summa Joosepi wiis lastelast ligi arwates. Moosjes taas ütleb: et need, kes olid tulnud tema (Jakobi) niueteft, oli 66. Kui siia juurde lihada Jakob ise ja Joosep mõlema pojaga saame 70 hinge ehk kogu Jakobi pere arwu.

A. — Weel küsimus! 2. Kun. 8 : 26 öeldakse:

Uhasja olnud 22 a. ja 2. Uja 22:2, et ta kunin-
gaks saades oli 42 a. wana. Kui wana ta õieti oli?

B. — Siin on selge kopeerimiswaiga wanemalt
ajult. Ekstus on andeksandaw, kui mõtleme, et
heebreakeelses tekstis tarwitatakse tähti armude ase-
mel, ja et täht, mis wastab 20 on nii 40 farnane,
et ekstus on kergesti arusaadaw. Teadaanne (Kun. k.)
on muidugi õige ja tõenäolik on, et algupärane ea
määramine (2. Uja) on olnud sama, sest muidu oleks
Uhasja sündinud 2 a. enne oma isa, kes surres oli
waid 40 a. (2. Kun. 8:17.)

B. — See oli tähtis teada. — Jumalaga.

A. — Nüüd olen taas kogunud wastkohti, mil-
ledest ja pooltki nii kergelt ei pääse. Kus armad
ja käsu antud olewat? 2. Moos. 19:20, 21 öeldakse
selle sündinud olewat Siinai mäel ja 5 Moos. 5:
1—5 aga nimetatakse mäe Hoorebiks.

B. — Paljastad tõepoolest oma teadmatust maa-
teaduses. Kas ja siis ei tea, et Hooreb on osa Siinait?

A. — Häbiga tunnistan, et ei teadnud seda.
Kuid ütle nüüd, kas pole wastandine, kui 1. Saam.
17:4, 7—9, 49, 50 järele Saawet lõi Kõljati, kuid
2. Saam. 21:19 jutustatakse, et teda Elanan tappis?

B. — Uuesti paljastad oma teadmatust. Sauli
walitsuse ajal lõi Saawet kuulsa hiiglase Kõljati ja
Saaweti julane Elanan tappis umbes 40 a. hiljem
Saaweti walitsuse lõpul teise samanimelise wägewa
mehe.

A. — Kuid siis on mu filmades wiga, kui mitte
2. Saam. 8:3—4 ja 1. Uja 18:3—4 ei ole was-
tandised. Esimeses loeme, et Saawet lõi Adadeeseri
ja wõttis wangi 1700 rüütlit, kuna wiimasjes öel-
dakse 7.000.

B. — Ei su nägemises pole sugugi nii suur wiga
kui su tahtmises. Kuid tahad, wõid wäga hästi
mõista, et Saawet tegi mõnda sõjakäiku Adadeeseri
wastu. Ahel korral ta wõttis 1700 wangi, teine
kord tõusis wangide arv 7000 ega minu arusaamise
järele siin leidu midagi wastandist.

A. — Ega ja siiski wõi salata, et jutustus Sauli
furmast 1. Saam. 31 wõrrelduna jutustusega 2. Saam. 1
on raske wastand?

B. — Tõendan, et sinu poolt nimetatud kirja-
kohtades pole jälgegi wastkohast! Ei tarwita omandada

sugugi rohkem kui harilikku inimõidustust arusaami-
seks, et järgmine jutustus on waid kinnitus ja täi-
endus esimesele. Algkeele järele kuulub 1. Saam.
31:5: „Saul oli suremas.“ —

A. — Kui palju Saawet maksis Aramna ehk
Ornani reheeluse eest. 2. Saam. 24:24 nimetatakse
50 hõbeseeklit ja 1. Uja 21:25 600 seeklit kullas.

B. — No oled aga wõimatu täna. Tarwita
ometi oma mõttewõimet. Pane tähele, et Saawet
rehest ja härjast maksis 50 seeklit, kuna terveft pai-
gast, mis wõis olla suur ja kallis, 600 seeklit kulda.

A. — Mis armad ja Saamuelt wanema poja
nime olewat? 1. Saam. 8:2 kutsutakse teda Joe-
liks, kuid 1. Uja 6:13 — Wasniks.

B. — Ta oli loomulikult nimega Joel Wasni.
Kas on see sinul raske mõista? Samuti oli ju ka
Jakobi nimi Jisrael, Saanteli Beltzar (Taan. 4:16)
Sadrahi, Meefahi ja Ubedneego nimed olid ka Umanja,
Misaal ja Uarja j. n. e.

A. — Hm. Kas oli Mikalil, Sauli tütre, lapsi?
2. Saam. 21:8 nimetatakse, et tal oli, kuid 2. Saam.
6:23 öeldakse, et neid ei olnud.

B. — Mikal ise oli lastetu, kuid ta oli kaswa-
tanud 5 poega Adrielile, kes (1. Saam. 18:19) oli
wõtnud naiseks ta õe Merabi, kes marakult suri.

A. — 1. Uja 21:1 öeldakse, et saatan kiufas
Saawetit „üles lugema“ Jisraeli ja 2. Saam. 24
öeldakse, et „Isand kihutas Saawetit nende wastu,
öeldes: „Mine loe Jisrael ja Juuda.“ Jumal ju
jääb selles suhtes süüdlaseks!

B. — Asjatu wäide! Kes tunneb piibli jutustus-
wiisi, teab, et Jumal lubas saatanat, nii kui enne
lubati Hiibit kiufata, asetuda Jisraeli wastu Sa-
awetit kiufates nuhtluseks ta uhkusest ja patust.

A. — Weel üks asi! Kas peeti Jumala käsku?
Öeldakse, et keegi selle üle ei lähe (Laul 148:6).
Wastupidiselt kuulub (Laul 14:3): „Kõik on kõr-
wale läinud — ära taganenud.“

B. — Kindel on, et kõik on patustanud Jumala
käsu wastu ja kui Laul 148 oleks kõne inimesist,
oleks see wale. Me märkame aga kirjakohta ühen-
dusest, et on kõne taewakehadest, millised nagu teame,
truuwilt oma seaduste järele käiwad.

A. — Olen saanud küll selleks korraks. Juma-
laga!

Ühendatud kuningriigi ülewaade.

W. Graham Scroggie. Inglise keelest G. T.

R ü s i m u s e d. 1. Saamuelt raamat.

1) Nimetage kolm asja palwe kohta, mida wõime
õppida 1. peat.

2) Mis oli Celi patt ja mis tema poegade oma?

3) Mis oli Jisraeli lüüasaamise põhjus Amekis?

4) Milles seisis Jisraeli patt 8. peat. ja mis sugust
teist suurt kriisi nende ajaloos oleme juba uurinud?

5) Mitu hoiatust andis Saamuel Jisraelile, kus
kohast ja mis sugustes peatükkides need üles kirjutatud?

6) Nimetage kolm suurt pattu Sauli elus ja pea-
tükkid, kus neist jutustatakse.

7) Mida tähendab Agag ja mis on 15. peat.
õpetus?

8) Kus leiata Matteuse ewangeeliumis paralleel-
kohta 17. peatükile?

9) Mitu korda jättis Saawet Sauli elusse ja
kus on kirjakohtad?

10) Kas õigustab 28. peat. spiritismi?

Ühendatud kuningriigi sõnum.

III. jagu — Saawet.

1. Saam. 16—31. peat.; 2. Saam. 12; 1. Kun.

1:1 — 2:11; 1. Uja 11:1 — 29:30; Laulud 59, 34, 56, 52, 57, 142, 54, 7, 60, 3, 18, 30.

See on juba kolmas peakarakter, kellega neis raamatuis kokku puutume, ning suurim neist kõigist. Meie võime kirjeldada ainult põhijoontes õpetlikumaid ajajärke Jisraeli ajaloost ja, et lihtsustada sõnumit, jagame Taaweti eluloo nelja peaosja: —

I. Tema kasvatus. 1. Saam. peat. 16—31.

See on läbikatsumise ja ettemalmistamise aeg, aeg, mil mitme abinõuga Jumala tööriista valmistati ülesandeks, mis tal tuli täita. Mõlemal Sauli patu puhul kuulutati Taawetit ette, kuigi mitte nime pidi, kes pannakse tema asemele (13:14, 15:28). Viimases kirjakohas nimetatakse teda „parem kui Saul“ ja esimeses „mees Jumala oma südame järele“. Siis peat. 16 teda valitakse ja võitakse Betlemmas eraviisil kuningaks. Samal ajal hakkasid raske melanhoolia tujud, mis sarnanesid hullumeelsusele, aeg-ajalt Sauli peale tulema ja ta käskis, et leitaks ofaw kandlemängija, kes tema ees mängiks. Waliti Taawet. Näib, et pärast läks ta jälle karja juurde tagasi ja ei näinud Sauli, kuni pööris tähelepanu oma võiduga Koljati üle. Ei tarwitsen näha siin wastolu, sest kõrwale jättes tõstasjas, et 17:55—58 Saul ei küüsi mitte, kes on Taawet, waid „kelle poeg ta on“, meie teame, et kuninga seisukord sel ajal oli küllalt niisugune, et hingesegaduses mitte ära tunda Taawetis noormeest, kes oli tema ees kannelt mänginud. Ja nüüd algab Taawetil tõsine wiitlusuaeg pehmendatud siin ja seal õrnade wahekorwade ja sõprustega. Saul püüdis kordumalt tema elu kallale kippuda (wõrdle 28:15; 19:10; 20:30—31; 22:6—8; 23:7, 22, 23, 25; 24:2; 26:2), kuid ehk küll „ta otis teda taga kõige aja, Jumal ei annud teda mitte ta kätte“ (23:14). Kõik see rõhumine ja tagakuusamine oli sobiw ja tarwilik ettemalmistus kõrgele kohale, kuhu Taawet pidi tõusma, ja wastutusrikkale ülesandele, mida tal tuli täita. Need olid tema treeningupäewad, ja iga järk tema

waheldusrikkastest läbielamustest määratud Jumalast ja juhiti andma kõrgeid tagajärgi tema edaspidises elus. Meie näeme teda esiteks karjatee ükfinduses ja meditatsioonis; siis prohwetite koolis, kus ta oli magufaim laulik; siis kuningakojas ja abiellumal kuninga tütreaga; ja lõpuks kui tagaetatud lind mägede peal, ilma ühegi süüteoata, kui see, et Jumal oli temaga. Tõesti temas wõis küsimus tõusta: „Miks talitab Jumal minuga nõnda; miks mina, püüdes Tema meele järele elada, olen taga aetud ja taga kiusatud, kuna Saul elab kindlalt ja mugawalt oma pattudes?“ Wastuseks Taawetile ja meile kõigile on: „Keda Jssand armastab, seda Tema ka karistab“. Keda Jssand tahab palju tarwitada, seda peab Tema palju treeneerima: „Minult kannatustekoolis saame kõige lähemale Sellele, kes kõik kõigis on.“ Kõik Jumala suured töötegijad on allunud niisugustele treeninguagadele. Mooses Hoorebis 40 aastat; Elias 40 päewa; ristija Johannes kõrwes; Paulus kolm aastat Arabias, rääkimata Jssanda 30 aastast Naatfaretis, mis kõige pühim ja salapärasem neist kõigist.

Kuid see treeninguaeg ei ole läbi karm; seda walgustawad Saamueli juhatused ja soendab Joona-tani armastus. See saab waimustust imelikest wõitlustest, nagu wõit Koljati üle; ja meelekindlust imelikest hoidmistest, nagu hoidmine Sauli wiiskoda eest. Tema naine Mikal aitab teda põgeneda; preester Ahimelek annab temale püha leiba. Prohwet Kad elab temaga koopas; Abigail, „naine hea mõistuse ja ilusa näoga“, muretseb temale ja tema meestele toitu ja saab lõpuks tema naifeks; ja Abisai riskeerib eluga saates oma juhatajat Sauli laagrisse — kõik need asjad langevad kui päikespaiste Taaweti teerajale ja olid kui wiin tema südamele. Tema seletas kui neid, nii ka oma raskusi lõpmata targa ja armastaja Jumala tahtmise ilmutustena, kes wiib heale lõpule kõik oma eesmärgid oma sulase juures. Õpetagu see meidki nõnda waatama päikest ja lund meie elus.

Austria C. E.-lased mägedes.

Ülemaaline Kärnten'i noorsooühingute liit.

Austria.

Armsad C. E.-lased!

Austria noorsooühingute liit on noorim laps maailmarahwaste noorsooliitude peres. „Austria on veriste vastreformide maa, maa, kus tuhanded on jätnud oma usu pärast maja ja õue, mõned isegi elu. 4000 aasta eest oli Austria pea täiesti ewangeeliumi mõju all.“ Täna on wast ainult 8% veel. — On ewangeeliumi suur wõit, et täna C. E. noorte ühingud sellel maal kindlale jalale on tõusnud, maal, mille ajalugu märtriverega kirjutatud. Mõned C. E.-lased on oma esivanemate sarnaselt ka waranduse kaotanud, lapseõigustest loobuma pidanud tahtes olla tõsised kristlased.

C. E.-lise töö hälliks on maa kristlikud kogused (Kristlik Kärnteni Misjoniselts). Nois ring-

konnis moodustub C. E.-line tumakaim rühm ja võiks öelda, et neis elab waim, mis armastuse läbi tegev on. Juba kaua aja eest mõeldi abinõudele ja teedele, kuis rahwale sõnas ja kirjas uuesti ewangeeliumi pakkuda. Püüti heategudega laimajate suid sulgeda: diakonissi teenistusega heameelel mõnelegi hädale vastu astuda. Mitmed noored kandsid neid ülesandeid ja hädasid paluwal südamel. Jumal kuulis. Armastus teeb leidlikuks.

Ühel noorsooühingul ametlikul koosolekul, mil töö üle kõneldi, avaldas keegi noormeestest kawa, mis meid kõiki rõõmustas. See mägedepoeg arwas, et kui Jumal pole meile materjalse rikkuse annud, siis ometi terved ja tugevad liikmed. Me tahame anda need Issandale tarwitada ja aidata Tema riiki ehitada.

Kas me ei võiks mitte mägedesse ronida ja seal ihaldatud üllaswalget otsida, see on küll elu-

kardetav töö. Nõuab palju vaeva, aega ja jõudu, aga meie elu on täiesti Jumala päralt. Noid lillekesi saadame siis teistele C. E.-lasile ja usukaaslasile teistes mais. Kindlasti rõõmustavad sest paljud, kui saabub neile sarnane tervitus Alpidest ja tasuvad heameelega meie töö.

Päevi ja nädalaid ronisid nüüd mõningad tühjadel kaljudel ringi ja otsisid üllasvalget. Kärjastatud rõivaiga, kriimustatud käte ja põlvedega tulid nad tagasi, aga nende silmad särasid. Oma üllasvalge mägise kodu pildistasime. Pikka-aegidel öhtutel kinnistasid meie noorte käed lillekesi noile kaartidele. Just seal, kus maailmasõja ajal Itaalia ja Saksa-Austria salgad üksteisele vastu astusid inimtapvais heitluses, nende kaljude vahel, kus aastaid suurtükimürin on kõlanud, otsitakse neid üllasvalgeid.

Üllasvalge.

Leontopodium alpinum.

Üllasvalge (saksa k.: Edelweiss) kasvab Euroopa Alpides 2500 kuni 3000 m kõrgusel. See väike taimeke leidub ainult tühjel kaljuseintel, ainult kohtadel, kuhu hommikupäike paistab. Enam juhusel on need peaaegu juurdepääsmatud kaljud ja rahnud.

Seepärast langevad alla igal aastal suur arv turiste selle lillekese järele ronides. Üllasvalgel on isegi Alpi mais, mäerahvaste seas, suur väärtus.

Üllasvalge seisab valitsuse kaitse all. Ei tohi teda vabal tahtmisel korjata. Shveitsis ja Austrias on korjamine karistusega keelatud. Meie noorsooühingu liikmeist elavad aga ka Itaalia piiri lähedal. Itaalias on korjamine täiesti vaba. Alpiomaniku nõusolekul tohivad meie C. E.-lased Itaalia mägedes lillekesi otsima minna ja tolli läbi Austria tuua.

Ses seisukorras, kuis on kinnistatud üllasvalge kaardile, seisab ta 10–20 aastat.

Juuresolevad pildid näitavad noid inimverega joodetud paiku.

10 aasta eest põrguline heitlus — ja täna aetud pühast armastusest, otsitakse samal kohal üllasvalget, mille eest saadud rahaline tasu läheb evangeeliumi rahusõnumi levitamiseks.

Kindlasti ei pahanda Teie, et meie julgesime Teilegi läkitada väikese saadetise üllasvalgekaarte. Meie ei määra hinda. Jätame selle igauksiku armastuse hoolde vabatahtlikuna annetuseks, mille eest Jumala ees vastutate.

Kärnteni ülemaalse noorsooühingute liidu nimel:

Traug. Rindlisbacher
juhataja.

Seeboden a/ Millstättersee
Kärnten Österreich.

Vana aasta ööl.

P. Sink.

Me näeme juba teda — uut aastat. Ootame igatsusega, mille tundemärgiks ehk süütame küündladki ja laseme põleda lampe kogu öö. Me ei taha jõuda uude aastasse läbi pimedada öö — ent see on ometi ju nii salapärane ennustav öö. Ja hommiku tultes tervitavad sõbrad üksteist: „Head uut aastat!“

Harilikult loodetakse ikka midagi head eelolevast, kui möödunu oli kurblik, rõõmuta ja tume. Kui kaduval lebasid rasked sügavad varjud, siis loodetakse uuel aastal valgust koitvat, mis särastaks meie elu. Kui möödunud aeg viis kaasa palju, nii lõpmata palju pisaraid, mis valusalt ja palavalt voolasid üle me palete, siis loodab murtud süda leida troosti uues aastal. Nii igaüks loodab midagi head. On see ju inimesel omaduseks — nõuda alati parimat ja sellegi eest sageli tänamata olles.

Ent kui sagedasti ei too uus aasta pettumusi endaga kaasa. Jah — pettumus, pettumus, sügav pettumus.

Aast-aastalt möödusid kui vari meie elus. Aastad kasvatasid ühest noormehe, kuid teist vajutasid nad küüru, talutasid hauale. Siis tungis hinge peidetud salalein ja tungis vahest nii selgena, võitvana esile, kui esineks kogu omas suuruses aastavahetusel kaduv, türiku elu.

Oitseda ja närtsida lillekesena.

Nagu õieku puhkeda kevadel aasal päikespaistel ja hoovata endast ümastavamaid aroome, võluda oma puhtuse ja iluga — ent on kevad ja lindudelaul kajastab hommikut.

Kuid järgnes sügis — hall, külm. Kui esimesed hallaööd kärpised suvist ilu ja jätsid jällele närbunud lilletutte ning vorse mustendavaid ja inetuid. Ja talve tultes uputas neid lumi, kattis valge külma vaibaga. Siis ei oitsnud enam lilled, vaid vali tuul puhus üle valendavate lumiväljade. Oh, miks on ometi kõik nii kaduv?!

Aasta vahetusel kerkib endiselt kohutavana tee hauale. Aimab seda noor ja selgena tunneb seda vana hallpea rauk, kel veel ainult mõningad sammud astuda, aimab omast hallest juukseist ja tudisevaist liikmeist. Oh, kuidas on kaduv aeg teda küüru vajutanud!

Hiliseil talveõhtuil kogunevad nad sageli, need — need — kellede üle elu ja surm aru peavad. Nad istuvad tumedais mõtteis ahju paistel ja arutavad möödunud elu — aegu, mil olnud nemadki noored ja elujõulised, aegu, mil neis soonis veel tuikas palav veri, nüüd aga nii tasa ja aeglaselt voolab neis siniseis soonis, mis nõõridena ilmuvad naha all. Aegu, mil elu nii veetlevana oli seisnud nende ees ja mananud kirglikemaid igatsusi elunaudingule. Ja kuidas olid nad igaüks oma moodi põlenud

sisemises leegis ja vangistatud olnud ihadest. Aeg, mil mõtetki polnud kaduvast elust ja surmast.

Kuid kuidas oli see ometi kõik nii mööda läinud, kadunud auruna ja kuidas oli kõik elu nagu unenägu olnud. Kuidas tuli ometi see, et juuksed hallinesid, silmad tuhminesid ja jalga enam kindlalt oma rada ei astunud. Kes oli vajutanud neid nii võimatult küüru, endisi uhkeid elujõulisi?

Tule virvendav kuma paistab nende nägudel, mis on vajunud rinnale. Kortsus otsaesisele on langenud hallid lokid. Nii istuvad nad kustuva ahjutule paistel ja tuletavad meelde endisi aegu.

On siis see ainuke lohutus vanaduses? Eks ole see kõik ju möödas? Ja ilusamana esineb ta ja kallim on aeg just seepärast ja siis kui ta möödas igavesti.

Kuid raske vari langeb üle kõikide hingede, peletamatu vari. See on surmamõtted. Nagu mustad hakid kraaksuvad nad alalõpmata supea kohal; ka siis, kui kõik oled unustanud endiste aegade mälestusis — kajab korraga unistavast vaikusest haki hää ja üle päikespaistelise nägemuse langeb korraga tume vari, mis ilmutub kortsus palgeil ja tungib sügava ohkena rinnust.

Mis on neid nägusid nii inetuks teinud? Kes on neid palgeid nii krimpsutanud?

Miks ei peaks see nii olema, kui ometi kõik asjad selgelt valjult surmajutlust peavad ja need mälestused ainult hetkelised unistused on, mis tõelikkust, tumedat ja kohutavat tõelikkust ei muuda.

Nad räägivad ja imelikult kuulub see toa hämaruses ja vaikuses, mis nagu nende vanadus — täis sügavat tumedat üksildust. Ent nüüd arutavad nad omi nooruse kaaslasid, kes ju läinud sellele pikale üksildasele teele, lahkunud elavate hulgast. Nad võrdlevad vanadusaastaid ning püüavad umbkaudselt ära arvata oma surma tundes teda nii väga lähedal. Kes neist küll kõige enneaegselt lahkuma? Imelik ja õudne see — mõelda oma surma seda oodates, kui midagi paremat pole!

Ahjus on kustumas sõed. See on veel nõrk kuma, mis raskemeelsete raukade kortsus palgeile langeb ja siis tare tahmaseid seinapalke punatab.

Nii kurblik ja raske on siis vanakeste südameis. Seda tunnistavad nende küürus kogud ja käed, mis risti põvedele nõjatatud. Ootavad vast, mil kustub ahjutuli, kustuvad viimased sõed südames — siis tarretub keha. Siis kantakse sinna, kus on pime ja külmus.

Läbi külma talveõhtu sammub hobune norasates ja rudisevad ree jalased. Üle lagedate

lumiväljade laguneb õhtukuma ja langeb eemal talumajade lumiseile katuseile. Pikad sinised varjud langevad lumele hobusest, reest, puu-särgist ja mehlist, kes istuvad, vaikivad mõttes nagu need varjudki, veavad piipu ja pomisevad aeg-ajalt mõistmatuid sõnu habemesse.

Ootab igaüks midagi ennustavat kesköös.

Taovad kirikukellad, väriseb õhk ja läbi öö-vaikuse tungivad kellahelid kandes igale poole sõnumeid uue aasta tulekust. Vana peab andma ruumi uuele. Ja ta lahkub — üürikese aja pärast teda polegi enam. Kaob uduna, varjuna, kandes kaasa mälestusi ja elamusi. Kannab kaasa inimese hinge ja ta südame verelööke.

Kajavad kellad ja tuikab südameveri mono-toonsel, ometi saladuslikult.

Tuhat korda tuhat on ta tuksunud, meie li-hane kell meis ennustades aja kaduvust, kuu-

Väriseb kui viimast korda vaadates ellu, silmis valu, meeleheide ja hirm — ringutab käsi, käsi, jumalagajatuks elule — nii seisab ta kustuva küünla valgel.

Siis tõuseb tumm valu, vihavalu südames, et tal enese üle pole käskida, et tal surma üle pole võimu, vaid vilets on. Tõuseb ahastus, et elu on läinud mööda kasuta, otsekui polekski ta elatud ja ees — aigutab igavene ääretu tühjus. Puudub nimi eluraamatus. Aga kui raamatud avatakse, siis avaneb ta elu saladus, kohutav minevik ja patune elu.

Õudne kesköö aastavahetusel.

See kesköö äratas uuesti elule, mis unustatud ja uuena elas ta kõik läbi. Ei olnud ometi midagi unustatud nagu surnud haudadest tõusevad, keda enam keegi ei mäleta, nii kõik mõt- tedki elavalt ja uuesti ette tulevad ja see on nii kohutav. Ei olnud unustus.

Tol õhtul.

hämäralle ööfoonile tähtsüd riputati
ja porifelle mullale lund raputati.
Tõsteti kuud,
Kui lumistustid puud.

Taas hetkeks awasid filmad ju ja
ja ütliid, kui esmakordselt walge oli maa.
Jumalaga nüüd!
Kõik lõpetud.

Siis sulgesid filmad; miks enam ei awa?
Miks enam ei leia piiku rõõmustawa?
Ei naeratte ja.
Ei leiagi sind ma.

Wist polegi sind enam. Wist kadunud tõest!
Miks otsin sind aina waid kõigest wäest?
Ei, elad tõest ja.
Oo, elaks ma ka!

E. Mänd.

Kahtlused.

Noil tumedail tundidel kahtlused waid
Mu hingesse hiiliwad sala:
„Kas ikka weel Jumalat uskuda wõid,
Ei abi Ta taha sul saata.“

Oo, tumedail tundidel kahtlused waid
Mind püüawad mäsida uttu:
„Sa palud nii kaua, kas abi nüüd said?
Ei kuule küll keegi su nuttu.“

Jah, tumedail tundidel kahtlused waid
Su risti all kaowad ära
Kui sinna ma tulen ja tunnistan neid,
Sest wõitnud neid Kolgata jära.

K. Sinik.

lutades, et kord temagi väsis — siis raugevad verelöögid ja tarretub keha elu kadumisel — kui kustub eluküünal ja vaikivad huuled veretuks jäädes.

Silmad nii sageli, nagu otsides midagi, või kartes midagi vaatavad seinakellale ja kõrvu kostab üksluine kella tiksumine, mis kesköö vaikuses kohutav-õudsena kostab. Ta ootab keskööd.

Nii sageli on ta kuulnud sõgedaid jutte ning need on olnud nii imekummalised, tihti kohutav-ennustavad. Oh, miks ometi nii sagedasti see kesköö tund ennustab halba! Ja nii mitu hinge tunnevad selle viimse olevat, kui toa süngest pimedusest puurivad õudsed silmad — kohutavad surma silmad. Siis tahaks ta põgeneda, põgeneda, hirm hinges, kuid — kuhu? Tunneb kohutavat hirmu oma külalise eest, kes on nii vali, on nii kaastundmata.

— Ja raamatud tehti lahti.

Närib kui uss südames. Taas tunneb ta hirmu, nõrgestavat hirmu tuleviku eest. Kõik ennustab talle nii elavalt igavikku: kustuv küünal, mustad öövarjud, mis nii kohutavad pikad ja sünged üle põranda ja üle seinte heituvad ja õudne lähenev pimedus. Pimedus hinges — ahastus, meeletu ahastus.

Läbi pimeduse puurivad aga igaviku silmad ja sirutavad kondised kalgid käed kaduva elu järele.

Ent kui lööb kesköö tund, siis kustub tuli küünlajalalt ja must, raske seletamatu pimedus laotub laiali, milles kihisevad saladuslikud hääled. Ja vaikivad verelöögid, ning tarretub elu- soon — süda.

Elu oli kui vari.

Külaline kaugel.

Õõisime näha enda keskel öde Vibli'at, kaugelt Egiptusest, maalt, kus orjas kord Jisrael. Hoopis teistsugusena mõjuvad samad teated, kui kuulda neid isikult, kes neid ise kogunud, neid ise vahendita annab edasi. Õegi neid haarati, kel muidu südames piisusestki paika paganate jaoks pole. —

Nii mitmelgi kooswiibinul seisid me filme ees õnnetud muhameedlased, ja kõige täiendusiks veel rida pilte sealseist tõist ja oludest. Haarab nii mitmege hinge rahwa häda palawal kõrweweerul ja kutsus palwe, appihüüde hingest.

Meie armas öde weedab omi puhkenädalaid teenides meid, puudutades meie jäätunud hinge. Nii mitmes linnas on ta ju käinud, nii mitmendat forda jutustanud ja ei wäsi — sest palweid wajawad meie sealsed wõitlejad, palweid tõisiseid, palweid kohtlasi. Egiptuse misjon algas ju palwega; ta praegune kandja saab olla ainult palwe. Palwega wõidawad nad oma waenlasi, palwega ehitawad maju, palwega kõrwaldawad takistused teelt. Jäid me ette seisima tõisised, südamlifud sealt maa töötajad: Johannes, Paulus j. t. rõõmsad, et wabanenud jurnud jumalaist, tohivad austada elawat Jsa taewas

Aleksandra Vibli.

Seesuse läbi. Ja nemadki wajawad palweid! —

Palweid, et läkitaks me Jssand weel töötajaid! Ja tänu, ah nii palju tänu, et on me Jssand palwekuulja . . . Tööd nii palju; ärgem olgem laisjad ses, mis peame tegema; sest Jssand tuleb peal! . . .

Tõisijena hoiatusena seisab weelgi filme ees wanim püramiid liiwamerel kaugel. On kawa ju uuritud, ta otstarwet — ja leitud, et pole sarnane waarahaudadele, ei käiges, ei sisesseades; on mitmeti põhjustatud arwamine, et on see Jumala kalender, sest uurijad on leidnud piibli mõtudele ja arwudele wastawalt mitmed tähtsad sündmused tollel püramiidil, nii meie õnnistegija sünni,

surmaaega, ilma sõda j. m. ja lõpuks näitab püramiid praeguse aja kohta suurt ootamist; ilmutaw oodatu juba peatselt. Dotame oma Jssandat. Kas ilmub ta sel aastal, oo ju täna! . . . Kas oleme walmis? . . . Wiimne arw, mis üldse wälja loetaw tollest püramiidist, on 1953. — Ei raja me sellele oma ootust, ei — kuid hoiatusena seisab see. . .

Kairo muuseum.

Kas oleme walmis?! — — —

—t—

George Williams.

Kristlikkude Noormeeste Ühingute asutaja. V. Jõrni järele J. S.

1. Kalju, millest ta tahatud.

Lääne-Inglismaal, kusagil metsatalus, sündis 11. oktoobril 1821. aastal lihtsale taluperekonnale laps, keda Jumal hiljem tarvitas suurele tööle oma riigis.

George Williams'i isa oli tugev, tahtejõuline mees; jõud ja meelekindlus ühendusid tas suure ettevaatlikkusega otsustustes ja taltsutatud waimususega. Ta ennast öeldakse, ta olevat olnud alati päewapaisteline ja püüdnud olla igal ajal tahtlikult ja tuliselt igahähele kuidagiviisi abiks.

Elu vanematemajas oli lihtne. Põlvenes ju Williams neist vähedest talupoegadest, kellede üdikas jõud põlgas hellitatud linnade maitset. Oli aeg, mil põllundus ei olnud vajunud veel masinate ja keemia läbi ühele astmele wabrikuga, nagu seda väljendawad wana aja mehed. Söödi George Williams'i majas taldrikuist, mis olid vestetud kõvast tammelaust, mida pesti igapäev enne kappipanemist kuuma veega.

Ümbruskonna kõlblik elu ei suutnud avaldada head mõju noorele Williams'ile. Alama rahvaklassi

pruugid ja kombed, millede seas kasvas see äravalitud jumalariigitooline, olid nii halvad, et vaadates selle peale, mis Jumal siiski on teinud tema juures ja tema läbi, keegi ei peaks kaebama, et ta olevat elanud niivõrt halvas ümbruskonnas, et tast oleks võinud midagi head tulla.

Kirik, kuhu kuulusid Williams'i vanemad, ei teinud palju oma liikmete vaimlise elu tõusuks. Leidus pastoreid, kes olid tublid spordimehed. Kirikusse seati üles võiduhinnad võitjaile rahvapidudel toimepandavais võitlustes. Pärast jumalateenistust viis õpetaja ise rahva külavainule kukevõitlusele ja võidujooksule. Teati vähe võidujooksmisest kitsal eluteel närtsimata krooni pärast.

George oli lihtne talupoiss, noorim kaheksast pojast, kes kaunistasid isamaja, natuke närvlik ja eriti elav. Ta vennad muretsevad selle eest, et tal iialgi ei puudunud ajaviidet. Kui nad istusid talveõhtuil kolde tule ääres, jutustas ta midagi kentsakat lugu ehk laulis laule. Kogu perekonnas valitses rõõmus vaim, mida Williams mäletas heameelega oma lapsepõlvest. See oli ka vajutunud ta punasesse näovärvi, mis kadus alles elu viimasel kuul.

Koolist vabanedes ajas ta veised ja lambad karjamale ja oli valmis igale tööle. Loomulikult pidi tast saama taluperemees, kui ta lahkus koolist 13 aasta vanaduses. Aga ta ei näinud andvat lootust selleks, vaid hakkas vähehaaval anduma miskile uuele kalduvusele.

Koorem heinu määras viimaks talle elusuuna tulevikus. Meie kangelane pidi viima ühe koorma sellest lõhnavast talvisest loomatoidu-tagavarast kuhja juurde. Laokileolevate mõtetega ei jõudnud ta silmas pidada teed ega hobust. Tagajärg oli, et lendas ühes hobuste ja heinakoormaga maanteekraavi.

Ta sai selle eest kõige valjema karistuse, mille võisid mõelda välja vanemad ja vennad ühisel

perekonna-nõukogu koosolekul: ta peab minema linna, ta ei kõlba maatööle! Ja varsti selle järele peatusid ühel ilusal suveõhtul Bridgevateri linna keses, kaupmehe Holmesi maja ees kaks ratsanikku: Amos Williams ja tema noorem poeg George, kes läks välja laia maailma.

2. Jumala sepikojas.

„Bridgevaterisse elama asudes olin muretu mõtlematu, jumalatu ja vanduja poiss,“ tunnistab W. hiljem enesest. Aga ustava Jumala silm pani

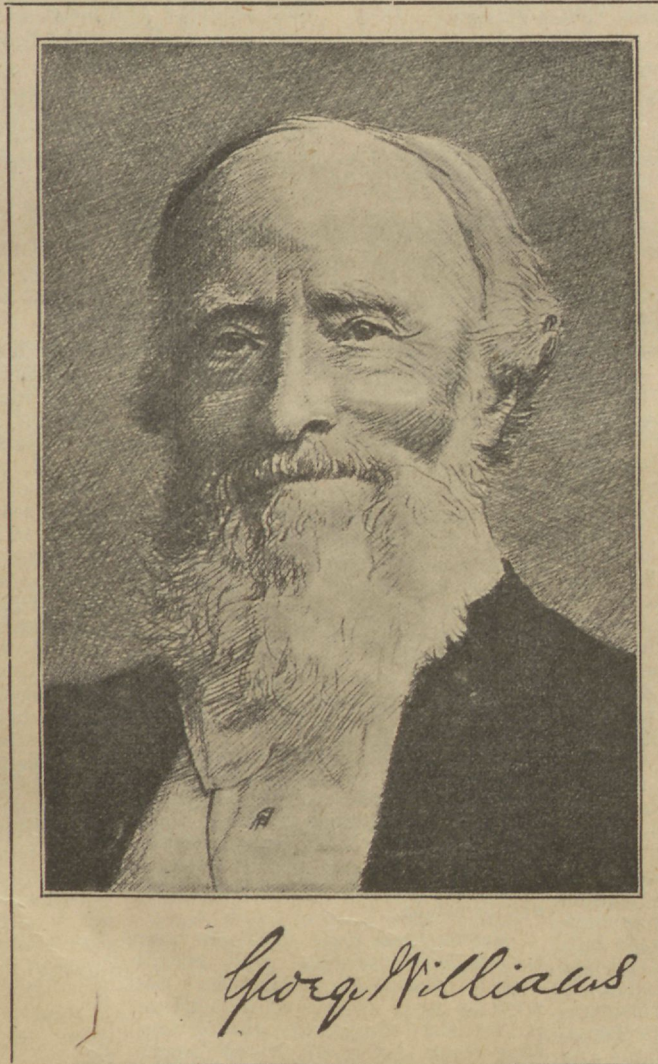
tähele noort poissi.

Ta tundis ja armastas teda. Elatunud mehe- ja jagas kord George Williams traktaate oma korteri läheduses ja kohtas sealjuures üht noort poissi, kes vastas ta küsimule, kas tal midagi puudub: „Mulle räägiti, et siin lähedal elab mees, nimega Williams, kes aitavat iga maaslamavat noort poissi; ma sooviksin teda leida.“ Ja Williams aitas seekord maaslamavat poissi ega hoolinud sealjuures ajast ega vaevast. — Nüüd lamas maas see ise, kes kord teisi pidi aitama, aga Jumal aitas teda, tõmbas ta välja hukatusaugust ja seadis ta jalad rahuteel käima, et kasvatada tast tänuliku tööliste, kes läheb nutuorust läbi ja teeb selle veekaevuks.

Kaupmees, kelle juurde noor George tuli õppima, kuulus kongregatsionalistide kogudusse, kus töötas ustav jutlustaja, keda Kristuse palav armastus ajas Jeesusele hingi võitma. Õppeaja kont-

rahis, millele George'i isa alla kirjutas, oli võetud ka see tingimus, et õpipoiss peab igal pühapäeval enne lõunat ühes meistriga kirikus jumalateenistusel käima. Kui George kodus selle üle kaebas, arvas ema omataoliselt, ta võivat pärast lõunat oma kirikusse minna ja seal puuduvat osa täiendada. Poiss aga ei tahtnud üldse kirikus käia.

Teatud aeg katsus keegi unitaarlane, kes oli tuttav ta vanemaiga, võita poissi oma umbusule

George Williams

ja eksiõpetusele. Ometi pani ta vastu, kui kord jälle saadeti talle kutse, milles paluti osa võtma tulla nende Kristuse salgajate koosolekust, kus jutlustatavat hiljuti juhtunud päikesvarjutusest.

Äris näitas uus õpipoiss erilist osavust. Puna-põseline elav talupoiss näis olevat nagu loodud kaupmehe elukutseks käsitööstusäris. Üksi ainus puudus oli tal. Ta kirjutas ühes kirjas:

„Seal oli kaks õpipoissi, kes, nagu pea märkas, väga erinesid minust. Ma olin harjunud palju kiruma ja vanduma ja nägin, et nad olid taevateel käimas, kuna minu tee läks põrgu poole. Hakkasin ka paluma, aga kui ma vaid põlvitasin, tulid vandesõnad mu huulile.“

„Tundsin,“ ütles ta, „suur vahe oli minu ja mu ametvendade vahel, ja ma püüdsin leida selle saladuse.“

Ja ta leidiski selle, kui istus ühel pühapäeva

õhtul väikeses kabelis tagumisel pingil. Mainitud kabel kuulus kogudusele, mille liige oli ta meister. Jutlustaja Evan James, kel oli linnas suur mõju noorsoole, kõneles pealtkuulajatele väga tungivas armastuses. Ei ole küll palju teada sellest harilikust õhtujumalateenistusest, isegi jutluse tekst on teadmata, aga jumalatund oli tulnud õnnistusotsijale, 16-aastasele George Williams'ile. Suur helgiviskaja Jumala pühapaigast valgustas heledasti noormehe teed ja Jumala Vaim viis ehmunu pääste-paigale Kolgatale. Ta läks koju ja langes põlvili maha kusagil poe pimedas nurgas, et anda üle oma koorma Jumalale.

„Jumal aitas mind,“ teatab ta oma ümberpöörmisest, „täiesti Temale anduda. Ma ei või kirjeldada rahu ja rõõmu, mis voolasid läbi mu hinge, kui tundsin, et Jeesus suri minu pattude pärast ja et need nüüd kõik on andeks antud.“ (Järgneb.)

Hispaania wennad.

D. Alcofi järele D. W.

L.

Üle Hispaania rikkaste nurmede lehwis turb leinaloor. Püha inkwiisitsioon, ketteri-kohus, tegi oma hirmuäratavat tööd ifka toledama wõimu ja ulatusega. Ei olnud ükski müür nii tihed, et äraandja pilgud poleks suutnud taht läbi tungida, ega ka ükski saladus nii warjatud, et teda ei kuulnud äraandja kõrwad; ei suutnud kõrge seisus, ei rikkus ega head tutwused kedagi püha tribunali julma käe eest warjata. Püha kätte all warjati ifkiifliku wiha, kadestust, ahnust, üldse kõiki madalaid inimlike omadusi, ja terge oli inimesi, eht küll täiesti süütu, teelt kõrvaldada, saades seest „jumalameelepäraste tööst“ weel rikkalikku kasu. Wuupuhastus, wutuli kujunesid werajanulikeks inimestejahiks; wari-punased leigid tõusid tuleriitadest, ja mustad suutujambad katfid kõrge taewawõlwi puhta siina.

Inkwisitsiooniaeg on werega määratud leht ajalooraaamatus, ta on meie Päästija püha armastusõpetuse rikkumine!

See pimedas waritsew tont häwitas niijäästi rikka mehe elu ja waranduse kui ka lihtsa inimese warjatud elu. Igalpool luuras waenlane; walu äraandmine ümbritses aadlimeest, alamat ja ta waga triistlast; tuhandest piinast läbi wiis tee tule-riidale, jumalhimu presjisi piinatambriis waewatuult tunnistusi, milliseil puudus igasugune alus. Ilegi kuningale wõim kahwatus inkwiisitsiooniwõimu ees, see tudus oma wõrgu ifka tihedamini waeste, efsitatud triiplaste ümber.

Mõistatuslik saladus warjas wana Nuera lossi, rikka krahwi wiimase, ülejäänud waranduse. Don Juan Alvarez, kord kuulus ohwitser ja lõbus elumees, oli oma abiela alul äkki ilmalõbustajile selja pöörnud ja oma lastilise elu waike maaeluga wahetanud. Pea langes kibeda äraandmise tõttu ta kuulus, ta saadeti karistuskäite Indiasse ja oli seal, nii rääkis ilm, weries lahingus langenud. Kirif omandas ta suured warandused, jättes ifata poegadele waid tähtjujeta rahajumma ja

mainitud wana lossi Sierra Moreenas, kus sai poistele ofaks truu teenijate wahel üfsildane, kuid siiski rõõmus lapjepõlv, kuni lahutas neid elukutse walik.

Wanem, Don Juan, noormees täis tuld, walis sõjamehe kätte; nüüd 1556. aasta suwe tulekul awanes talle esimest korda lai hiilgaw maailm.

Teisets kujunes Don Karloje, noorema wenna saatus. Ta oli ifka järeleandlikum, peaaegu kartlik ja tundeline; ta wõitis kõif sügawamalt kui Juan; Altaala ülitoolis õppis ta põhjalikumalt ja walmistas end wäärilistelt preestri elukutsele. Weel oli neil omu Don Manuel Alvarez eeskõstjaks, selle juures wiibis Don Karlos mõne wuu pärast ülitooli lõpetamist, nagu kartes ifka weel ofustawat sammu, ja wiimaks kawat- ses ta ifa lossi jegamata üfsilduses uuele elujärgule anduda.

Ent ka siin ei leidnud ta oodatud leest- mist rahu; ifka weel piinas teda teadma- tus: oli ta täna walmis ofustawama sammu astuma, siis waldas teda ju homme mõist- mata kartus. Wiimaks, wäinud hingewõit- lusi, teatas ta onule, et lasew ennast jõulu- ajal õnnistada.

See oli samm edasi, nüüd pidi ometi ta süda tergetes minema! Kuid tume ja raske oli südamedõök, segased mõtted wae- wafid tal pead; nii juur asi seisjis tal ees, nii meelitatw oli waimuliku auafme rebel, terge tõusta seal mehel, kel nii hiilgaw seisus ja haridus. Lootusriitana, särawais wärwies maalitud pildina seisjis ta ees waba, wärste, tena maailmaelu, — meelitus, kiu- satus, mille wastu ei teadnud ta muud sõjariista kui palwet. Oh! ja ta see oli mõjuta, i. st ta üf õpetas teda waid ilu- said jõnu üksteie külge liitma, abitu hinge kipunamist ta weel ei tunnud. —

Jälle korrats käis Don Karlos wana lossi ruumid läbi, rahutult, sihitu, peaaegu lämbudes kahtlusi. Surund ifa toas peat- us ta kõrge wõlwapna ees ja waatles jü- gawas mõttes teemandiga ruudusie kirju- tatud sõnu:

„El dorado
Yo hé trovato!“

(Ma leidjin kullamaa!)

„Kullamaa!“ — Kui sageli seisid poi- fid siin selle kirja ees ja andfid maad oma lapelilekule unistujele. Ja unistusiit kuj- nes teadmine, kui oleks ifa saawutamatus kaugules, — mitte aga jurnud! Ei, ei, tema, tema üfsi leidis kullamaa, mille mu- naaslooline ettekujutus elustas tol ajal hulga Hispaania õnucotijaid. Seal elas ta, seal ta walites kuningana, ritas, õnnelik, aus- tatud, tundes igatsust kaswawate poegade järele, kelledest teda lahutas tibe saatus. Poiste lapelik, tormiline fantaafia leidis ju tee ifa juurde: kaswada kuni ei takista enam eestõstja mõju, ja siis hoolimata ähwardawasti takistusiit siina imelikule kullamaale, waga igatsatud ifa juurde. Oh, imedõnnis, määratu õnn!

Purpurpunane, rubiinifärast ümbritse- tud päikesetas wajuks ifka sügawamale ja sügawamale horiondile, siüdates mõista- tusliku „kullamaa“ nagu häwitawa tulega. Oli see tõesti tema lapiliku ettekujutuse, ta lapeliku igatsuse maa? —

Lõbus kellukeste kõlin, milliseid tarwi- tawad hispaania hobueeslajajad oma loo- made ehteks, ja hele, rõõmus hääl all õues äratasid üfsildase ta sügawasti mõtteif. Siisse astus Dolores, wana naisteenija, ja palus lubada õõmaja rändawale kaup- mehele, kes ei jõundnud enne õõb lähemasje külla.

Wiisakus ja wõdraste wastuwoitlikkus on ju hispaanilasel weres; nii ütles ka Don Karlos rõõmia naerawlega: „Ta olgu terwitatud! Walmista talle hea aje, Dolores, ja kutu ta õhtuõõgile, ta peab mu kitaline olema. Ka loomadel ei pea millestki puuduma, Diego pangu neile pehme põhu ja rikkalikku toidu.“

Siis astus ta ife ruttu wälja õue, et wõdrast kitalist mõne südamlitu sõnaga terwitada.

Kitaline oli waike, rõõmus mees targa näo ja selge pilguga. Wiisaka kummar- dusega teretas ta lossihärrat ja tänas jü-

damest. Ta oleks leppinud karikatäie selge allikaweeaga ja kaalatoodud leiwaga, kui aga armuline härra teda austab -- ainult weel oma trundele loomadele tahab ta toitu anda, ja siis seisab ta losjihärra teenistuses!

Elaw mees meelbis Karlosele, ta näis lahtiste filmadega ilna waatawat ja wõis kindlasti huwitawalt lõnelda. „Mis teie nimi on?“ küsis ta wõdralt, „kust tulete ja kuhu lähete?“

„Juliano el Chiko (wäike) — nii hüütakse mind, mu tee wiib Doleedoist Sewillasse; kaupmehe Medel d'Espinoosale wiivad mu trund loomad kallist kaup. Kuis rõõmustawad nad nüüd teenitud puhkusest ja heast toidust; teie heategu olgu teile tuhat forda talutud!“

Üle poole tunni istujid mõlemad, üks teisest nii erinewad lauaselkiliised Don Karlose toas, ja ikka jälle pidi peremees oma külalise tarkust, otustuswõimet ja peeneid kombeid imestama, isearanis pani aga teda imestama asjaolu, et lihtja mehe suust ainultki wannet ei tulnud. See oli talle täiesti uus, kinnitas ju iga lihtnimine Hispaanias omi ütelsi, hüüdes alati jumalaema ja kõiki pühastid, samuti wandus ta igal wäikemal juhul. Siin polnud ei üht ega teist; mees kirjeldas omi reise, rääkis linnadest ja maadest, milliseid ta näinud, jutustas rahwawirsiidest ja kombeist, nähtawasti reisis mees lahtise filmaga ja rikastas oma haridust ja terwet otustuswõimet.

„Ma kuulsin, teie laulsite tallsis prantsusekeelse laulu,“ ütles Don Karlos, „nii ole siis leile ka Prantsusmaa wõdras?“

„Ei ole, fennor; olen mitmel korral Püreneideist üle sammunud, käisin ka Schweitsis, siiski tunnen waid tee Lyonist siia ja wäikeste oja Schweitsist. Kuid hilja on, teie olete wist jultemistest wäsinud“ — nagu murekult peatus ta tark pilk Don Karlose kahwatumud näol, — „andestage jutukale rändkauplejale, et ta sulle warem ei mõelnud.“

Ta tõusis, kuid Karlos jõudis ta ette. Hobueesli-ajaja waatas talle tõsijalt silmi. „Tänu teile, isand! Jumal kingi teile terwist, õnne ja rahu!“

Õnne ja rahu! — Losjihärra hinge wajus uuesti wana mõistmata, südantrohkuw walu, millele ta ei teadnud nime; ta näolt paistis sügaw kurbus, ta filmad waatafid uhmilt. „Õnne ja rahu? — ma ei tunne neid“ . . .

„Siis troostigu teid Jumal, fennor! — Ta wõib teid troostida!“ Tungiwalt, tõsijalt kõlas see sõna.

Tabatult waatas Don Karlos üles; ta ei mõistnud sõnade sügawust, nende tähtsust.

Juliaano kummardas üle lana ja küsis jaladuskult, täis sügawat tõsidust: „Wabandage mu tüsimust: kas tunnete Jumalat, fennor?“

See erutas losjihärrat: temale, õpetlasel, niisugune küsimus! Kuid kohe rahustus ta; see, kes küsis, oli lihtnimene; parim, ta wastab talle ruttu. „Alfaana üli-foolis omandasin lühenäidadi, — ma seisan õnnistamise eel,“ ütles ta külmalt.

„Nii teate teie midagi Jumalast. Kuid

Jumalat tunda on hoopis teine asi! — Meed, kes tunnewad Jumalat, on õnnelikud, ja hoolimata wäikest murest walitseb rõõm ja rahu nende südameis.“

„Teie armate wist, et ma pean kiriku õpetusest rahu otsima?“

„Ei, fennor, Jumalast on rahu ja Kristuses, kes meile ilmutas Jumalat.“

„Sama asi, teiste sõnadega waid.“

„Ja siiski mitte, fennor! Jeesus Kristus üksi, kes tõi meile rahu, wõib öelda: Su patud on sulle andeks antud! Tema on leib, mis toidab meid, elaw wesi, mis wärskendab. Tema juures on rahu ja magus lebu, sest troostides ütleb ta: Tulge minu juurde tõis, kes teie olete waewatud ja foormatud, ja mina tahan teile hingamise saata!“

„Kes teie olete, et räägite nõnda? Teie tarwitate pühatirja sõnu; kas tunnete laudina keelt?“

Hobueesli-ajaja lõi filmad maha: „Ei, fennor, — aga . . .“

„Aga?“

Lihtja mehe filmist paistis üsugune wõiduläige. „Ma panen elu ja julgeoleku teie kätte, fennor; kas annate mulle andõna, et teie mind ei anna ära?“

„Kui tahate, tõotan teile püha ristit all.“

Südamlikus walduses waatas eestiajaja oma seltsilise peale. „Seda ma ei waja, fennor, Teie andõna wastab wandeale, ja nii waldan ma Teile siis, et — ma olen meie Isjanda Jeezuse Kristuse sõnu oma emakeeles lugenud.“

Karlos taganes, kui oleks karkutõbe oma külalises märganud. „Teie olete ketser?!“ hüüdis ta ehmatusega.

Lihtja suuruses seisis Juliaano seal, selgelt ja ofsekohefelt waatas ta tark film. „Kas on Jumala sõna mõista ja tunda — ja ketser olla üks ja sama? Mõnda paremat meest tabas ju see teenimata teotus, üegi kuulsa jutlustaja fray Konstantiino Sevillast, keda Teie wist küll üegi olete kuulnud.“

„Ma tunnen teda, — fogu peenem seltskond Sevillas woolab ta juurde,“ rääkis Don Karlos; jälle haaras teraw walu ta südant. Kuidas — kas ei kanna ta tüütawat rahutust sest ajast, mil kuulsid efimeist forda seda suurt kõnelejat? — „Ketserid wõltsiwad püha teksti; kuhu jääb siis tõde?“

„Teie wõimuses seisab selgusele jõuda, fennor! Ugege ise uue testamenti hispaaniakeelset tõlget, ühtki wale sõna ei leia Teie sealt. Ta on mul kaalas; õpetlane Juan Perez tõltis ta kreeka keelest kastiliska keelde.“

Nii tõsijalt seisib ta seal, see lihtne mees, kindlalt waatas ta oma wastuwõtja uurimisse näkku.

Don Karlos Alvarez kõikus, ofsekehene pilk wõttis talt sõjariista. „Siis tooge ta wälja, Jumala nimel,“ hüüdis ta, „ega wõltsimised ja efimised ei lähe mul filmist; ei wõi wist patt olla puhta Jumala sõna tõlget järelle waadata.“

„Ta julgeb liig palju“, mõtles ta, kui Juliaano toast lahkunud, ta teeb beda lapselikus teadmatuses, kuid ihu ja hing wõiwad sealjuures hukkuda. Ma pean teda hoiatama, ta ei aima hädaõhtu, mis ähwardab teda.“

Noor õprtlane oleks Alfaasas igal ajal wulgaatat wõimud lugeda; nüüd ei mõistnud ta üegi, mis ta seda polnud teinud. Igatahes tahtis ta nüüd wäikeis õõtundides tõlget tõsijelt lugeda, ja ta sõrmed hoidsid tõwasti wäikest pruuni raamatut, mille ulatas talle tagafirutanud Juliaano. „Armas sõber“, ütles ta lahkelt, „mind tohite teie usaldada kui wenda, kuid kas tunnete ka hädaõhtu, mis ähwardab teid, kui teie juures leitakse see raamat?“

„Täiesti, fennor. Kui käib isand, siis julane kuuleb sõna; ma tänan wägewamat, kes lubab mind ta töõriist olla.“

„Siis aidaku teid Jumal! See on jalge määrg ja wäärib waewalt teie suurt õhwrut.“

„Kas ma siis mitte, kui tohin nõrkejaile eluwett wiia, rahu rahutuile ja walguist pimedaile? Do, isand, selle õõnduse eest pole üksti hind liig suur! — Arge pahan-dage, fennor, Teie olete õpetatud härra ja mina waid lihtne, waene mees, ometi saate siin minult maailma suurima waranduse. Paluge Jumala õnnistust, et awaneksid Teie filmad, et olets walmis lüda seda warandust õieti tundma ja hoidma. — Elage hästi, fennor; kui mitte siin all, siis loodan Teid näha puh'as walguis Kristuse, meie Isjanda ja Kuninga paremal käel.“

Ta kummardas aadlimehe wiisakusega ja fulges utse oma järel enne, kui Don Karlos d'Alvarez toibus oma imestusest ja oleks ainultki sõna tänuks ja jumalaga-jätuks leidnud.

II.

Jmelik tunne waldas losjihärra hinge, eestiajaja kingitust, testamenti, hoidis ta weel käes. Oli ju hiine õõtund, sepärast ei wõinud ta nüüd raamatu-uurimise-ga alata, ka ei olnud tas tõis rahulik küllalt; kuid kindlasti wõttis ta nõuts rida rea järele nurida.

Kui Don Karlos weel magas noornie terwet und, mis waldas hi'ise hommituni, oli ju eestiajaja ammugi teel; sellel truul Isjanda kulasel oli piff tee ja weel palju salajast rõõmusõõmumit wiia. Juliaano el Chiko, wõi parim Juliaano Hernandez wäärib tõesti ka praeguse maailma tähelepanu; on selgitatud tõiaist, et see lihtne rändkaupmees, hoolimata tuhanded waewast ja hädaõhust, päewas mitu miili ära käis, et pitiide, paelte ja igasuguse kauba alla kumstikult peidetud uis testamenti kindlasti Sevillasse igatsewalt ootajaile wendadele wiia. Ta teadis küll, millist ofas-teed käis ta, tundis hädaõhtu; siiski ei wiivitannud ta, waid heitis Isjanda jalgele ja ütles: „Tee minuga, kuus tahad ja; sündigu Sinu, mitte miuu tahtmiue!“

Kui suur, kui armas ja imelik peab küll warandus olema, mille pärast ollakse walmis tõis jätma; milline suur aga ka palk niisuguse trunduse eest! —

Noore õpetlasega siindis muutus, ta ise küll waewalt märtas beda. Mõõduisid wäikesed kuld, mil ta endis pühale, õnnistatud uurimusele; üksilbasale kottis walguis, mis

efiteks hirmutas teda, pärast aga täitis soojuse ja valgusega. Nüüd ei julgenud ta enam filmi, kui pimestatud valgusest, ei uimaстанд ара жүдame walju lööfi, waid andus kui mureta laps tugewale woofule, julge, et see kannab ta õigel ajal kindlale rannale.

Õrn puna, mis on tõusnud ta enne nii kahwatanud palgele, hele jära, mis loitis ta filmis, uus elu, mis elustas ta wäinud liikmeid, — ei olnud nad puhtast maadhuft tingitud, nagu arwas murelik Dolores; ei, neil oli jügawam, puhtam allikas, mis ei kuuwa iial.

Ei, polnud wigu uue testamendi osawas tõlkes, kuid midagi raputas tugewasti ära fikut uurijat. Kuhu jäi ta fitiarimuline täheus, mis oli ta uhtus ja wõit nii mitmel, mitmel aastal? Kuhu jäi alus, millele ta ehitanud nagu kõitumatule taljule? — Kadunud kui udusuled tuules!

(Järgneb.)

Ilmavaatenurk.

Kristlik müstika.

K. L. Marley.

Oleme jõudnud ajajärku, kus inimesed tüdinevad ja pettunud mõistususest ja aine käsitlemisest. Ei rahulda enam piiratud viie meele kogemustest saadud nähtuste ja olemise muljed. Püütakse tajuda asja ennast, olemist, Jumalat. Kui senised teed soovitud lahendust ei toonud, siis sammutakse nüüd uutele teedele, teedele sisemistele, alateadvusse ja hinge sügavustesse. Seda, mida väljaspoolt ei leitud, loodetakse leida eneses, sisemuses.

Ja nüüd kerkis esiplaanile jälle igivana müstika. See jumalik hingetee, millele veel keegi pole leidnud õiget nimetust. Kreekakeelses sõnas tähendab ta saladust, salapärast, liites sellega silmade sulgemise. Nii on siis müstika tee sügavustesse, olemise tuiksoonteni, Jumalani suletud silmil.

Meie piirdume muidugi kristliku müstikaga, on ju seegi ainevald nii suur, et sellest ainult pisut käsitada saame.

Et müstilisel süvenemisel iga üks subjektiivselt oma iseloomu ja võime kohaselt üht või teist külge rohkem rõhutab, on ka raske leida kõigile müstikuile ühiseid põhijooni. Lähemal juurdlemisel siiski selgub meile mõned neist. Kaks valitsevat peamõtet on tõsisel kristlikul müstikal: 1) Jumalariik on seespool inimeses ja 2) Jumalat võid leida inimhinges. Seega loobutakse iga sugusest katsest välispidi koguduste ja dogmade kaudu leida ja ehitada jumalariiki. See on seespool, nägemata, saladuslik. Jumalat jälle võib ja peab leidma igaüks isiklikult oma sisemuses.

Seisukoht määrab tee. Kui Jumal ja ta riik on inimese sisemuses, siis peab loomulikult ära pöörma välisest, nähtavast sisemisse, endasse. Kui harilik inimene liigub pinnal, välises, siis koonduvad müstik siseilma. Ta süda on pööratud koju. Rahu vajab ta, et sisemus hakkaks rääkima, seepärast on iga tõsine müstik üksildane ja vaikija. Sest seisukohast tuleb meil ka mõista nende üksiklaste elu. Ja kui nad ka jäävad teiste sekka, siis näeme me kõigest, et elavad sissepoole, omaette. Rahu ja eraldus on nende õnn, vaikimine nende kuld. Ja vaikimine ongi eestkätt see, mis müstikut tõstab üle lobiseva massi.

Selle sisekoondusega, vaikimise ja lihasurmamisega, askeesiga, algab müstik oma pikka ja vaevarikast teed Jumalasse. Kui on end kätte saanud ja siseilma kogunud, algab surmatee.

Lihase asuvaid vastaseid vägesid, mis takistavad sammuda Jumala lähedusse, tahab müstik suretada. Siin on temale suureks abiks lihasurmamine vähese söögi ja karmi elu läbi. Täielik peab olema purgatsioon, puhastus, mis viib täielikule vabanemisele ilmast ja oma soovest. Vaba ilmata enesest, on esimene suur positiivne saavutus müstiku juures.

Järgneb teine aste: vaatlev sisetugevus. Kui ollakse vaba segavast ilma ja omaelu mõjust, võidakse süveneda Jeesuse, tema kannatuste, patu ja taeva, mediteerivale, mõtlevale vaatlemisele sisemuses.

Kolmas seis on oma loomuliku, harjunud mõtlemisviisi vaikimisele viimine. Meie välisest lihaelust pärit mõistus ja tema harilik tegevusviis ei kõlba siin siseilmas. Siin valitsevad teised seadused ja ka teistsugune, kõrgem mõtlemine. Tuleb meelte tegevus seisma panna ja tõusta kõrgemale vaimulikumale mõtlemisele.

Nüüd, alles neljandal astmel, saab arenema hakata nõndanimetatud kuues meel, ehk müstiline võime. See sünnib mõnede juures äkitselt, ekstaatilisest seisukorras, või ilmub end pikkamisi. Saavutatud on uus hinge ülitegevus, liigub alateadvus ja sealtkaudu astub hing ühendusse Jumalaga, ürgalusega. Sünnib see mitmel viisil, harilikult enesest ära olles, ehk järsku jumalikkude valgustust saades, mis olemise põhjust ühes ilmub. See on müstiku suur tund, kus kõik ühes näeb. Seda suurt valgustussilmapiiku ihkab taga iga tõsine müstik.

Müstik on jõudnud uue hinge seisukorran, mida nimetatakse ekstaasiks, enesest äraoluks. Saavutatakse müstilisi nägemusi ja omatakse selgeltnägemise võime.

Nüüd algab suur uus ümberhindamise aeg. Uus valgus toob uue seisukoha esile kõige vastu. Saladuslik ning õnnis on elamus, kus müstik ära tunneb, et tema on osa Jumalast ja tema viimane hingepõhiolemine on üks Jumala olemisega.

Ta tõuseb kui Jakobi redelil taevase elu sfääridesse, ujub osana mõõnavas valguses. Ja viimaks sünnib viimane õndsus, ta saab seitsmendas hingekambris kihlatud Kristuse pruudiks ja omandab esimese ülestõusmise kindluse. Kristus on ta elu, elab oma elu tema läbi. Ta on kadunud Jumalasse, ega leia enam piiri Jumala ja enese vahel.

(Järgneb.)

Johann Klanmann †.

Oleme mõrad ja teekäijad siin ilmas, kes rändavad igavikku. 17. detf. 1926. a. astus sinna ootamata kutsu läbi mend Klanmann. Kõigile Eesti usklikkude ringkondadele on ta tuttav, kui mitte muu, siis vähemalt lauluraamatu „Laulud Talle kiituseks“ kaudu. Klanmann'i isikuga on Eesti usklikkond wabameelse ja noored noori-armastaja wenna ja südame kaotanud.

Sündinud oli lahkunud mend 10. juulil 1858. a. Noarootsis Sutlepa wallas. Õppis esiti kohalises wallakoolis ja pärast seda Noarootsi seminaris, Läänemaa juure ärkamise algkodus, õpetaja Thoréni juures. Seal andis ta juba warakult ennast Isfandale, kelle teenistuses ta ka truuwilt kuni selle ilmapilguni siin seisis, kuni teda kõrgemasse teenistusse kutsuti.

Astal 1884 abtellus ta Auguste Hermaniga, kes natuke üle aasta enne oma meest siit elust lahkus — 15. okt. 1925. a. 1880—86. aastani oli ta Läänemaal Wõnnu walla kooliõpetaja ja ühtlasi ka wallakirjutaja.

Sealt lahkudes 1886. a. asub Rapla-Järwakanti wallakooliõpetajaks, kus kuni 1888. a. püüis.

Pikemat aega on ta Naisjaarel 1888—1910 kõstriks ja kooliõpetajaks, ühtlasi wallakirjutajaks, selle järele 1910—1919 on Walga linnas Eesti Ew. Lut. koguduse kõster ja ühtlasi ka Raubanduskoolis usuõpetuse andja.

1919. aastast peale asus ta laste juurde Tal-

linna; wiimast kaks aastat elas Haapsalus laste juures, kus ta ka 17. detf. hommikul südamerabanduse läbi 68 a. wanaduses koju läks.

Veinama jäid kuus last ja lapselapsed; üks poeg, kes Rootsis pastoriks, ja tütar, kes ka Rootsimaal, ei saanud matusele tulla. Tema õpetaja Thorén oli talle jõuluks terwituse saatnud, mida ta enam lugeda ei saanud. Terwitus on wäljendatud Wilipi 4: 13.

Kirstupanek sündis Tallinna Ewangeeliumimajas, kus mitmete poolt lahkunud wenda meelde tuletati, samuti C. E. noorte poolt, sest leidis mend ikkagi aega ja armastust ka noortele, tulles nende koosolekuile.

Matustalitus oli Rootsi kirikus, mille koguduse ja nõukogu liige ta oli. — Matustalitus toimetati kahel keelel — rootsi ja eesti keeli. — Mälestusena jääb püsima Klanmann'i töö „Talle kiituse“ laulud, mis on paljudele Eestis õnnistuseks olnud; praegugi kõlawad need laulud, kuigi wenna ihukõrwad neid ei kuule ja nad saawad weelgi edasi kõlama. Kuigi ühest küljest

leinab usklikkond mend Klanmann'i — siiski teisest küljest tohib ta rõõmustada laulude üle, mida meile jätanud.

„Elu on laul“ — toonitas ta wäimees puusärgi juures, ja kui see ta maies elus nii oli, seda enam nüüd igavikus, kus lõpmata juubellaul maailma Õnnistegijale kõlab. Talwewaikus leinab aga kõige enam teda aliantstringkond. R.

Ühendatud usklikkude algkool.

Jdanema on hakanud seeme — sinepiwake, mida istutati palwes, usus! Wärisemate kätega pandi ta mulda; kartlikult — rõõmsalt asutati oma kool, kus wanemad ja õpetajad ühtuvad piiblitilis kaswatuslikes põhimõtteis.

Head lootused töötab meile taimeke, sest halwast maast, peaaegu kiwist läbi on ta tunginud päewawalgele. Raskused suured mägede kõrgused püüdsid takistada täitumast me põlewast soowi — saada oma kooli, kuhu iga usklik lapsewanem võib rahuliku südamega saata lapsi. Kuid raskusmäed tõsteti ning heideti merre. Seda tõendab kooli olemasolu.

Wõsuke nõrgake äratab paljudes juba huwi, imetellakse teda rõõmustades.

Peeti 15. detsembril Hariduseltji peakoosolek. Ruttu on kaswanud liikmete arv, tuleb neid aegajalt weel juurde; ka asjasthuwitatud wäljastpoolt feltji kogunes koosolekule Allika tänawa palwemajja.

Heideti pilk möödnud semestri kooliellu. Iseäralik Jumala abi tõestus siin, kuid ka annid ja ohwrid inimestelt koolile ei olnud wäikefed. Uuesti selgus, kui wihane on wastane meie töö üle, kui wastuwõtmatud ja arusaamatud on meie põhimõtted ilmlikkudele kaswatusetegelastele. See just ühendab meie usklikke, see kinnitab meie samme endi kooli arendamises.

Tõusis küsimus — miks tuli meie kooli nii wähe õpilasi? —

Peapõhjuseks see, et saime pärast pikka ootamist kooliwalitsuselt loa kooli awada alles siis, kui teised Tallinna koolid kõik töötasid. Lapsed, kes pidid meile tulema, õppisid juba teistes koolides. Teiseks on wist peenem ja keerulisem põhjus: mõnigi tahab natuke waadelda, kuidas läheb algus, et siis täieliku usaldusega panna omt lapsi sinna õppima. Kolmandaks on tekkinud arwamine, et kooli wõetakse ainult usklikkude wanemate lapsi. Kuid nii see pole. Wastu wõetakse lapsi kõikidest perekondadest, kui

wanemad on nõus, et kasvatatakse nende lapsi wastawalt piibli mõtteile.

Samal koosolekul waliti uus hariduseltsi juhatus: esimees R. Marley (wanem), abid w. m. Korjus ja Puskan. Laekur w. H. Kokamägi, abi w. Saulus. Kirjatoimetaja w. H. Dahl, abi w. E. Uder. Ametitahtikmed w. m. Rakles ja Jamul.

Hea lootus rõõmustab waadet tulewikku! —

Uute õpilaste wastuwõtt on koolijuhataja juures Tallinnas, Püri t. 8—7.

Koolitöö algab neljapäeval, 20. jaanuaril kell 2,45 min. Juudi gümnaasiumi ruumes Tallinnas, Karu t. 16.

Õppemaks eelolewal poolaastal on endiselt 2000 mk. Edasi! — jääb meie hüüdnaks. E. S.

Surmatäring.

Berliini Hohenzollerni muuseumis hoitakse kahte täringut, mis wäliselt wäga sarnanewad üksteisele. Neid nimetatakse „surmatäringuiks,“ ja ajalugu jutustab neist järgnewat:

Brandenburgi suure kuurwürsti ajal äratas üks mõrtsukatöö Berliinis üldise tähelepanu. Weretöö ohwriks langes noor, wäga ilus tütarlaps, kelle armastuse püüdsid kaks sõdurit wõita. Wiimased wõeti wangi. Üks neist, nimega Ralf, oli ka tõesti tapja. Uuurimisel end kumbki süüdi ei tunnistanud. Ralf salgas kõik, sõber Alfred aga seletas, et ta õhtul tütarlapsena rääkinud, kuid nad lahkuwad sõpradena. Wiimaks ütles kuurwürst: „Otsustagu Jumal!“ ja täring pidi surma määrama. Kumb sõdur wiskab wäiksema arwu, seda peab

mõrtsukaks pidama ja surmama. Kuurwürst ise saatkonnaga wiibis pühalikul talitusel. Ralf tuli esimesena ja wiskas kahe täringuga suurima arwu: kaks korda kuus. Alfred langes põlwili ja hüüdis: „Wägew Jumal, ma olen süütu, kaitse mind!“ Siis wiskas ta täringuid nii kõwasti, et üks neist pooleks murdus. Terwe täring näitas kuus silma ja teise osadel nähti kuus ja üks, nii üldse kolmteist. Kooswiibijaid täitis imestus. See kaswas weel, kui korraga Ralf kui walgust rabatuna maha langes. Suure waewaga õnnestus teda jälle ellu kutsuda. Nüüd tunnistas ta ka kohe oma süü. Kuurwürst oli wäga liigutatud ja seletas: „Jumal wastas meile!“

Mõndaasugust

Pastor Skovgard-Peterfen sai 6. okt. j. a. 60-aastaselt oma kodumaal Taanis. Ta kuulsus ei piirdu waid kodumaale, waid selle rajadest wäljaspoolgi on ta laialt tuntud õpetajana ja kirjanikuna. Ta on jaksanud sooritada wäga mitmekülgse päewatöö nii õpetajana kui kirjanikuna. Eriti on ta kogunud oma kõnetooli ümber suured hulgad mehi, kellede üle tal on paistunud olewat juur mõju. Praegu toimib ta piiblikoolijuhatajana. Skov. Peterfeni kirjanduslik toobang on wäga rikas ja mõnda kattendina ka eesti keeles ilmunud.

Palestiina juutide hulk kasvab nohedasti. Praegu rändab sinna 2500—3000 tuus. Kardetakse, et maa warsti liiga kitsaks jääb.

Käesolewal aastal Türgis kirjutatakse aastaarw 1927, ja mitte aga 1305. Siitamaale tarwitusel olnud ajaarwamisest arwati aastaid heebraast j. o. Muhameedi põgenemisest Mekkast Mediinasse a. 622 p. Kr.

Põhjamaade misjoninõufoogu astus tofku Oslos 4.—6. okt. Raabermaalt Soomest oli seal oja wõtnas misjoni juhataja M. Tarffanen.

Terwe piibel ühel lehel. Keegi Jaapani kristlane Ishizuka on teinud töö, mida tööga imeks wõib pidada selleks tarwisminewat oskust ja kannatust arwesse wõttes.

Ta on kirjutanud piibli — wana ja uue seaduse — ühele ainsole paberi lehele, 1×2 m suurusele. Neli aastat ja 3 kuud läks selle töö tarwis. Terwe piibel on käsitsti tehtud. Tähed on päris selged, kui neid waadata mikroskoobiga.

Enne ja nüüd. Tuntud Ameerika misjonimees Sherwood Eddy tähendab ühes ajalehes: Kas olemes mõeldudki selle peale, milline suur areng on sündinud wiimajel aastajajal. Saja eest oli waid umbes 100 ewangeelist misjonäri maailmas. Tänapäew on neid terwe armee — 30.000. Siis ei olnud Aafias ühtainustki misjonäri, nüüd on neid Aasia haigemajades ja polikliinikuis üle 1000. Siis oli waid näputäis misjonifoole, kuna nüüd selle asemel on 500 kõrgemat ja alamat kooli mittekristlikes mais. Sada aastat tagasi ei olnud Jaapanis ja Koreas töös ainumastki misjonäri, Hiinas waewalt 50 ja Indias waid mõned harwad. Nüüd on Koreast 300.000 ewang. kristlast, 1/2 miljonit Hiinas ja 2,5 milj. Indias. Need on awalikud edumärgid.

Kas tarwitab Hiina weel misjonäre? See küsimus tundub paljudele imeilikuna. Hiinas on 400 milj. inimest ja nendest pole weel ühte miljonit ewangeeliumiusulisi. Etis siis peaks neid tarwis olema?

Kuid kui Ühiskriidides üliõpilaste kristlikul koosolekul Ewanstone's seda küsiti ühelt Hiina üliõpilaselt, kes oli Ameerikas õppimas, wastas see: „Hiina ei waja enam misjonäre.“ Eesjõugumäestus on küll wõimalik Hiina kristlastegi hulgas praegusele iseseiswusele ja eraldumisele püüdmiel ajal. Et ajamärte tähele panna, on Chiinese Recorder'i toimetis saatnud selle küsimuse tuntud Hiina kristlikudele juhtidele. Kõik wastused on ühemeelele selles, et Hiina tarwitab misjonäre. Misjonäride araminek tähendaks Hiina kristlikule liikumisele suurt tagajäimekut, sest Hiina kristlik kirik ei jaks weel wallutada Hiinat kristusele. Hiina kristlaste juhtimiswõime on wast prowaafimel.

Kuid teisest küljest ei tarwita Hiina sarnaseid misjonäre, kes tahawad juhtida, määrata ja walitseada, waid misjonäre, keda elustab sügaw wagabus ja põsew Kristuse teeniw armastus

Siljuti awati Pariisis moshee, muhameediuisuliste kirik. Lääne-Euroopas — peab juba umbes 30.000 muhameediuisulisi olema.

Esperanto keeles ilmus taskupiibel. Tõlge on tehtud otjekohe heebreakeelest on hästi korda läinud.

Tall. Gw. Nr. w. kog. C. E. ühing pühitses, 1. jaanuaril koduelt oma aasta-päewa; koosviibimiseks wõttis ka liidujuhataja oia.

Sama päewa õhtu oli ka Tall. S. R. C. E. Ühingu jõulupuu.

Ilmus trükitist oodatud taskupiibel — juurus on paras, trükk selge — kellel weel pole, muretsegu aegsasti.

Triigi Ühing wõis feista 19. detf. esimese tulba juures. Küllalistena olid ilmunud Tallinnast P. Sint, J. Notmann, Tapalt — reiuufekretär J. Laas ja Kopas ning mitmed lähemast ümbruskonnast.

Hommikupoolel pühituskoosolekul rääkisid noored omi elamusist ja tunnistasid Jssanda heldet kandmist. Muuieas wõeti wastu 6 tegewliiget, kellele liidujuhataja jagas rinnamärgid. Võunawaheajal oli korraldatud sööm w. Treufeltdi juures. Pärast kl. 1/2 6 alanud palwekoosolekut oli kl. 7 noorjoofoosolek, mil ruumid ei tahtnud kogunud rahwahulka ära mahutada. Lauluja mängufoor esines südamlikkude lauldudega.

Õhimeel jõulupühäl korraldati suurem ewangeliisatjioonikoosolek Wäike-Maarja jeltimajas.

Wangidele — 158 „Noorte Glu“. Täiesti ootamatult, ainult ühepäewase etteatamise järele, tuli korraldada 19. detf. Tall. Sinise Risti C. E. Ühingu „Wangidemisjonõhtu“. Olbi teatud mõddul mures, kuidas õnnestub jarnane ettevalmistumata koosolek. Ent Jssand astus ligi. Wõidi kõnelda wangide raskest elu-

forrast, nende kurwaft saatuseft, jelt pun-dub neil igajugune lähem kontakt kaasini-mestega. Siiski wäikeft lahutuft patub neile kirjanabus, eriti waimulik, milleks kor-raldati koosoleku lõpul „Noorte Glu“ müük wangide heaks. Kui selleks otstarbeks os-tetud essemplaride arw ära loeti, leiti 158. Kõdmuga wõifime tänada Jssandat selle eest ja läkitada „N. Glud“ jõulufingiks wangidele. —s.

Haapfalu peeti 29. nov. — 5. detf. 1926. a. noorte ühine õpetlik kursus, nagu kahel eelmisele aastal. Koosolekut peeti metodistikirikus iga õhtul kl. 7—10 kogu nädala kestel. Rahwaft oli alati kirik täis.

Minena olid: „Noorte töö Jssanda riigis“ — Tabea Korjus; „Waimliseid ärta-mised“ — A. Ruum (noorem); „Lue Tes-tamendi siisejuh.“ — J. Tombo; „Wana Testamendi siis juh. ning eneietaoja hinge-elu“ — D. Matson, „Piibliuurimine“ — P. Sint; weel koosolek usfifile: „Mis arwawad tahtjad nehed Jumalast?“ ja „Juhatuft noorile usuteed algajale“ — wend K. L. Marlenst. Kurjuse lõpptoofoolek oli ruumikas losfikirikus, kus esinefid ühis-laulu- ja mängufoorid wend J. Tamwerki ja J. Tombo juhatusel. Kõnelesid õp. von zur Mühlen, D. Matson ja P. Sint. Kirik oli wiimase wõimaluseni rahwaft täis.

Oleks waid soowida, et edespidi kurjused kindlama wälumuse ja ifelaadi omandafid: oleksid tõesti neile, kellele nad on kawatietud.

Tallinnas Ewang. Kirikl. wabatog. palwelas on w. Marley hakanud järje-

findlalt iga kahe nädala järele meeskoos-olekuid pidama, mis on olnud õnnistatud ja meestes huwi äratanud. Jumal õnnis-tagu, et seda töõharu wõiks ka jüdamele wõtetud ja tehtud saada, mis juba mõnda aega jõõdis on olnud.

Haapfalu ja Noarootsi C. E-lased valmistawad juba juure- hoollega waimu-liku konwerentfi wastuwõtmiseks, misjugune, nagu teada, otjustati Ülestõusmisepühil leal ära pidada. Oleks hea, kui igast ühin-gust selleks ajaks sõidaks noori kaniit, waitket Haapfalu külastama ja õnnistusi taaja toofid!

Reiuufekretär P. Sint wiibis pea nädala päewad Noarootsis siin ja seal külades koosolekuid pidades. Mitmeingufed mõjud on jeda enne nii armaft tõõd siin halwanud, kuid loodame, et Jssand siiski wõidule wiib. Otjustati palweku forral-dada, kus iga õhtu palutakse ärkaniste päraft Noarootsis. „Mina olen tulnud tuld wiskama maa peale ja mis ma enam tahaksin, kui et see ju oleks süüdatud põ-lemis?“ Luuf. 12: 49.

U. U. T. Ü. „Seltfimehe“ juhatus otjufustas oma peataupluse S. Karja 20, Tallinnas, üle wiia Snur Tartu mnt. 51, mis on teostatud uues aastas. Ülewii-mine oli tingitud kõrget üürift, mis aga wõimaldab agulites 3—4 kaupluse külapi-damift. Seepäraft on loota peatfelt abitaup-luste awamift, mis on igatahes terwitatud jamm. Jgate usfifitule peaks jääma sel puhul „Seltfimees“ ainjamaks otustohaks. —s.

„Tema on teinud, mis ta on wõinud!“

— ütles Jeesus Maariale (Mark. 14: 8), kui teifed Maarja üle nurififid. Misjugune kallis tunnistus! Kes ei igatseks meist jeda kuulda?!

Jffa on olnud inimesi kelle elu on tegewusetuses ehk ainult enese elu huwides mõõdunud, kelle ainufe tegewus on seisnud teiste üle nurifemises ja arwustafid, neid, kes ometi midagi püüdfid Jssandale teha. Ara ole fina seesugune uuel aastal!

Püüa oma paremat teha Jssandale!

Need inimesed on olnud iffa ja alati inimfonnale õnnistufeks, elujõgedeks, kullatükkideks.

Sa wõid Jssandat teenida „Noorte Glule“ aasta tellijaid kogudes, kui sa ei oska Jssandat teenida kuulutamises ehk muudes ülesan-netes. Mõnelegi hingele on „Noorte Glu“ juureks õn-nistufeks olnud. Trükitud sõna kaudu on elufeemet külwatud tuhandeifse südameifse — selle tõifst wiija näeme muidugi igawikus. Kui oled ife õnnistatud saanud, siis soowite jeda tingimata ka teistele — ta wõib õn-nistufeks olla ka neile.

„Noorte Glu“ tahab ewangeeliumi rõõmusõnumit pakkuda meie Eesti noorjoofoole. Ewangeelium waid wõib hingi jür-maft päästa. Noored, tellige omale 1927. aastaks „Noorte Glu“! Wanemad tellige teda oma lapfite! Meie noorjugu on üle ujutatud igafuguse sopakirjan-dufega, mis jumalawastafeid aateid lewitab ja nende

hingi mürgitab. „Noorte Glu“ tahab wastufihwtina sellele pakkuda õnnistatud ewangeeliumi.

Agentid, kuulutajad wennad ja iga „Noorte Glu“ sõber — rutake tööle! Koguge aastatellimift! Jga 10 aastatellimise eest saab ühe hinnata „N. Glu“ aastakäigu.

Kõikide nende wahel, kes kõige hiljem 15. weebru-ariks on 20 aastatellimift kogunud, loofitakse:

1. Sakfakelne Palestiina monograafia 300 kunsti-wäärnuslikkude üleswõtetega Palestiinast, heal paberil ja trükil. — Raamatu wäärnus 2000 Mk.

2. Dehningeri — „Risikoguduse ajalugu“ ilukõites.

3. Uus eestikeelne wäike taskupiibel nahkõites.

Need, kes 10 aastatellijat on kogunud, nende wa-hel loofitakse:

1. Noodiraamat: „Laulud Talle kiitufeks.“

2. Uus eestikeelne wäike taskupiibel.

3. Sakfakelne piiblikonfordants.

Ehft juhtub see sinule!

Jga ofawõtja nimi ja aadress, samuti aastatelli-jate nimed ja aadressid olgu selgesti kirjutatud.

„Noorte Glu“ maksab ka eelolewal aastal 130 mk. aastas harilikul paberil; 200 mk. paremal paberil; wälismaale 180 mk. paremal 250 mk.

Tellimised jaata: „Noorte Glu“, Tallinna post-kast 284.

Kirjawastusi.

J. M. — Are — „Sügisel“ — mõiks ainult proosawormis tarwitada.
M. L. — „Äretus hingewalus“ tarwitame parandustega edaspidi. Wõitjite meel edasi töötada.

Dawõtja, Narwaft. — Et toimetus töö „Reis Samokraši“ hilja fätte sai, jääb awaldamata. Olge aga edaspidi julgemad ning saatte esimejel wõimalusel.

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.
Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinna, Iisraeli t. nr. 12—6.

Kodumaale kutsutud auliiget

Johann Klanmann'i mälestab Haapsalu C. E. Ühing.

Toimetuselt.

Nr. 1. ilmub hiljaksjäämisega, mis on tingitud trükikoja pühadeaegsest töökoormatusest.

Kõik 1926 aastatellijad saavad nr. 1. — kuid nr. 2 peale ainult need, kes tellimisi on uuendanud, seepärast rutake tellimistega. Käesolev nr. 1 on 24-leheküljeline endise 20 asemel. . . .

Parim kingitus uueks aastaks

on piibel, mida võib annetada noorele kui wanale ja mis nüüd erilist wõimaldatud wast ilmunud wäiteje taskupiibli kaudu. Saadawal Briti ja Wäljamaa Piibliseltjilt Rataskaewu tän. 4, Tallinnas ja Kroonuaia tän. 11, Tartus.

Ü. U. T. Ü. „Seltsimees“

asub alates uuest aastast Tallinna, Suur Tartu mnt. nr. 51.

Loodame, et endised ostjad astuvad sama tihti kauplusse nagu ennemgi.

Teen iga- huguseid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Billardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Teatan oma wendadele ja sõpradele, et wõtan **meesterahwa-riiete**

peale tellimisi wastu.

Aust. **B. Ruzalep.**

Adress: Koopa (Siini) tn. 9—3, Tallinnas.

„NOORTE ELU“

tellimisi wõtawad wastu:

Antslas — A. Nahksepp.
Haapsalus — M. Tohver. Endla 8-a.
Hageris — Welk.
Järwa-Jaanis — M. Müller.
Keilas — M. Maasing. Kauplus „Usaldus“.
Kloostres — Määra — Kr. Neidorf.
Kodasool — Weder.
Koerus — Aunbaum.
Kohtlas — Kriiwelgott.
Kolga — Loksa — E. Rumberg.
Kosel — A. Roosiman.
Kuressaares — kauplus „Sõber“.
Kõrgessaares — S. Ula. Paopa külas.
Kärdlas — Liitman.
Lehtses — Mery Ots.
Martnas — J. Kõrgesaar. Lähtru wald.
Narwas — J. Wink. Westerwalli 16—27.
Noarootsis — E. Tannebaum. Kiriku mõis.
Paides — H. Siiberg. Pärnu maantee 45.
Pärnus — M. Wilgats. S. Sepa 12.
Rahklas — E. Roomann.
Rakweres — A. Kulli. Pikk 32.
Raplas — Sikeldi — A. Eichental.
Reekülas — Rüütelmann.
Ristil — A. Remberg. Postkontor.
Ruilas — Kokmardi.
Sargweres — Teder.
Tallinnas — „Seltsimees“. S. Tartu 51.
„ A. Uuemõis. Waestekooli 21—2.
„ L. Hammer. Luise 11.
„ K. Paju. Allika 5—13.
Tapal — P. Winter. Põllu 8.
Tartus — A. Darsing. Tähtwene 35.
„ — A. Sink. Raekoja 19.
Tarwastus — Sepp.
Triigi-Narakal — Green ja Mäe.
Tõrwas — J. Raudsep.
Türil — Lätt.
Waiwaras — Mägi.
Walgas — A. Hiire. Moskwa 31—3.
Wiimsis — W. Wiik. Rummu küla, Liiwa talu.
Wiru-Jakobis — J. Kello.
Wõhmas — A. Sink. Soomewere Hiie.
Wõsul — M. Waller.

Kui talitusest otsekohe tellida, siis saata oma aadress ja raha järgmisel aadressil: Tallinna — Postkast nr. 284.

R.Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 marka.